



O B Č I N A  
*Grad*

Informativno glasilo  
Občine Grad

številka 19

april 2007





## **Spoštovane občanke, spoštovani občani!**

*Ko smo že vsi pričakovali, da bo letos zima izostala in da se bomo po dolgi in prijetno topli jeseni prebudili v zeleno pomlad, nas je le-ta vseeno obiskala in nas obdarila z dobro merico snega. To je še en dokaz več, da se narave in njenih zakonitosti ne da prevarati ali zaobiti. S svojim neodgovornim zastrupljanjem lahko zakone narave le obrnemo sebi v škodo. Človek je preveč krhko bitje in premalo pomemben, da bi lahko premagal sile vetrov, vode ali klimatskih sprememb. Občina in občani majhne občine smo samo majhen mozaik tega globusa, ki mu pravimo Zemlja, a vseeno ne nepomemben ali zanemarljiv. S svojim obnašanjem do okolja, s svojim vzgledom, predvsem pa aktivnostmi, kot so očiščevalne akcije in pospravljanjem smeti za sabo, smo lahko zelo pomembni.*

*Konec zime in pa nabiranje novega elana je za nami, tudi občinskimi organi, ki so sprejeli proračune za to in prihodnje leto, in s tem določili glavne aktivnosti in in-*



*vesticije, ki nam bodo v prihodnje olajšale in polepšale življenje. Na prvem mestu vsekakor ostaja oskrba z zdravo pitno vodo za vse občane naše občine. Poleg tega pa največ naporov vlagamo v prizadevanja za gospodarski razvoj in boljšo turistično prepoznavnost občine doma in v tujini. Nenazadnje taka prepoznavnost privlači tudi tuje investicije, ki so nujen pogoj za hitrejši razvoj in delovna mesta. Samo ohranjanje narave in kulturnih znamenitosti ni dovolj, da bi od turizma lahko tudi živeli. In ker verjamemo, da so mladi tisti, ki bodo*

*uresničili naše sanje, veliko denarja namenjamo tudi za vrtce, šolo, šport in kulturo ter štipendiranje.*

*Sicer pa verjamem, da ostajate naši zvesti bralci in da boste glasilo prelistali do konca, kajti še veliko zanimivih tem vam predstavljamo in veliko minulih dogodkov v besedi in sliki obujamo.*

**Vaš župan, Daniel KALAMAR**

## **DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!**

Zima nas tokrat ni obogatila s snežno odejo, ni privoščila veselja otrokom ob postavljanju belih možakov, sankanju in smučanju, s čimer bi razveselila seveda tudi odrasle. Kljub temu pa ob občasnem naletavanju belih snežink, še posebej v marcu, nismo pozabili, kakšna je. In čeprav nas to zimo ni pretirano zeblo, smo se kljub temu razveselili prvih toplih sončnih žarkov, cvetočih pomladanskih rož in žvrgolenja ptic. Narava se je prebudila, z njo pa tudi ljudje. Tako se že veselo gibamo v naravi, opravljamo razna opravila po vrtovih, na poljih, travnikih in okrog hiše.

Spet je vse ozelenelo in upam, da bomo znali to zeleno naravo ohranjati čisto. Priložnost za to imamo vsak dan. In vsak se lahko sam zamisli, kaj mu narava in okolje, v katerem prebiva, pomenita. Verjamem pa, da vsi radi živimo v čistem in neokrnjenem okolju. Mnogi gotovo ne vedo, da je 22. marec svetovni dan vode, zato si lahko o

tem preberete na naslednjih straneh. Morda pa bomo začeli drugače gledati na vir našega življenja, ga ohranjati in varovati čistega, ne samo za nas, temveč tudi za naše potomce.

Za nami je paleta dogodkov, ki so se zvrstili od Novega leta pa do Velike noči. Lepo je obujati spomine na norčije ob pustu, še lepše se je spomniti, da nam je nekdo kljub vsej naglici, v kateri živimo, podaril trenutek časa. In to priložnost, pokloniti ljubljeni osebi – pa naj bo to za Valentinovo, za dan žena ali materinski dan – nasmeh, poljub, rožo, pesem, nekaj majhnega, pa vendar tako lepega, smo vsekakor imeli. V naši občini lahko z veseljem povemo, da so po vaseh ženske lepo praznovale, ponekod pa so se moški tudi krepko potrudili zanje. Upajmo, da bo takih dni, polnih pozornosti, veselja, ljubezni in družabnosti, vedno več v letu.

Pred nami pa je že Velika noč, praznik, ki obloži mizo z dobrotami,

mi, kot so remenke, šunka, hren, vrtanek in potica. Pa vendar je to praznik, ki nas prevzame tudi duhovno. Naj bo za vsakega pomen Velike noči takšen ali drugačen, doživljajte jo polno in naj bo velikonočna miza povsod obložena.

Spomladi se prične vse na novo, narava ponovno zeleni, raste in bogati. V tem času tudi ljudje pričnemo ponovno »z delom« in izpolnjevanjem naših načrtov. In prav gotovo si jih je vsak nekaj zastavil. Na eni strani so to načrti in cilji, ki jih bomo dosegali posamezno, na drugi pa načrti in cilji, ki jih bomo dosegali le skupaj, s skupnimi močmi in željo, ki nas bo gnala do vsakega cilja, pa naj je to kakšna nova pridobitev v občini, boljša pot do sovaščana, pitna voda, lepše okolje ali pa le novi dogodek, druženje, pomoč prijatelju, znancu ali sosedu. Ne dajmo se ugnati, ne ustavimo se pred preprekami, ampak pogumno zakorakajmo svojim ciljem in željam – svojemu življenju naproti.

**Glavna in odgovorna urednica  
Danijela KRPIČ**



## SVEČNICA

V katoliški Cerkvi se 2. februarja praznuje praznik *Jezusovega darovanja v templju*, praznik pa je dobil ime **svečnica**, ker na ta dan po stari navadi po cerkvah blagoslovljajo sveče. Svečnica se praznuje 40 dni po rojstvu Jezusa. To je dan, ko sta Marija in Jožef odnesla Jezusa v tempelj v Jeruzalemu in se zahvalila Bogu. Ko jih je Simeon videl, je vedel, da je ta otrok mesija, na katerega Izrael in svet čakata. Vzel je otroka v naročje, se zahvalil Bogu in naznanil, da bo otrok luč celotnemu svetu. V spomin temu dogodku, se ob polnoči prižgejo sveče, kot simbol očiščenja.

Ta praznik je tudi spomin *Marijinega očiščenja*. Po judovski postavi je namreč morala vsaka mati, ki je rodila sina, štirideseti dan po porodu priti v tempelj, tam darovati in se tako »očistiti«. Mati je bila po porodu obredno nečista sedem dni, če je rodila sina, in štirinajst, če je rodila hčerko. V tem času se ni smela z nikomer družiti, zlasti pa ni smela v svetišče.

Svečnica je zaradi svojih pogansko-kršćanskih posebnosti del splošne slovenske kulturne tradicije. Sveče so imele v cerkvenem in posvetnem življenju nekoč veliko vlogo, še pomembnejša pa je bila njihova simbolika. Sve-



ča odganja temo in demone, februarjski dnevi se začnejo daljšati, na obzorju je že pomlad. V ljudskih običajih in cerkvenem obredju so v uporabi različne sveče, od tiste največje, velikonočne do manjših na oltarjih, od krstne, obhajilne do mrliške sveče doma, od tistih, ki jih prižgamo pred mi-

lostnimi podobami do sveč mrtvim v spomin. Vse so simbol našim prošnjam. Blagoslovitev sveč za cerkveno obredje in sveč vernikov je na svečnico pred mašnim opravilom. Verniki prižgejo sveče, duhovnik zmoli molitev blagoslova, pokropi sveče z blagoslovljeno vodo ter jih pokadi s kadilom. Sveči, blagoslovljeni na svečnico, ljudje pripisujejo posebno moč, zato jo imajo doma spravljeno in vedno pri roki, da jo prižgejo pri umirajočem. Nekateri prižgejo to svečo tudi ob hudi uri, da bi sveti plamen odgnal grozeče oblake, odvrnil strelo in točo, prižgejo jo tudi ob nevarnosti poplave.

3. februarja goduje Blaž, ki ga ponekod upodabljajo z dvema svečama. *Sveti Blaž*, škof in mučenec, je zavetnik zoper bolezni v grlu in spada tudi med 14 pomočnikov v sili. Sprva so si verniki na njegov god sami pokladali na vrat sveče, blagoslovljene na svečnico. Ljudsko šego pa je Cerkev sprejela v svoj obrednik. Tako duhovnik na

Blaževo po maši podeljuje vernikom Blažev blagoslov in jim ob tem podrži dvoje prekrizanih sveč pri vratu.

Redovnice in redovniki pa 2. februarja praznujejo *dan Bogu posvečenega življenja*.

To je dan zahvale, molitve za svetost, premišljevanja in medsebojnega srečanja. Dan posvečenega življenja je uvedel papež Janez Pavel II. Posvečene osebe so poklicane k refleksiji ter k obnovitvi in potrditvi svoje posvetitve. Papež je poudaril, naj ta dan »pomaga vsej Cerkvi, da bo bolj cenila pričevanje oseb, ki so se odločile, da bodo tesneje hodile za Jezusom«.



Svečnica je bila v starih časih prvi večji praznik na pragu pomladi in v ljudski zavesti na vsem slovenskem izjemno važen vremenski dan. Takrat so kmetje že začeli opazovati, koliko časa bo zima še trajala, kar se izraža tudi v pregovorih.

Pa se jih nekaj spomnimo:

- Svečnica – prva iskra v zemljico.
- Če je na svečnico lepo, jo medved nazaj v brlog pomakne.
- Kolikor škrljanček prej žgoli, toliko po svečnici molči.
- Svečnica gorka, zelena, cvetna nedelja snežena.
- Če je svečnica zelena, velika noč bo snežena.
- Če na svečnico dežuje, kmal' pomlad se oglasuje.
- Če na svečnico jasno zdani, zima rada še dolgo trpi.
- Če na svečnico prej od strehe kot od sveče kane, še hujša zima, a dobra letina nastane.
- Če je svečnica preveč moče dobila, bo zemlja med letom malo pila.
- Svečnice dan, zima van. »To je laž«, reče Blaž.
- Na svečnico (2. 2.) in Blaževo (3. 2.) lepo, veliko v jeseni vina bo!



## VALENTINOVO

Trenutkov, ko lahko komu pokažemo, da ga imamo radi, ni nikoli preveč. V vsakdanjem življenju smo vse manj pozorni in iznajdljivi. 14. februarja, na Valentinovo, pa je čas, da se prebudimo. Ob tem prazniku si ljudje, ki se imajo radi, podarjajo zlasti cvetje, voščilnice in drobna darila. Valentinovo je predvsem praznik zaljubljenec, prijateljev in vseh, ki se imajo radi. A ta dan, dan zaljubljenih, se na našem ozemlju uveljavlja predvsem zadnja leta. Drugod ga poznajo že dalj časa. Tako tudi navade in običaji na ta dan niso vsepovsod enake.

Korenine Valentinovega najdemo že v antičnem Rimu. Tam so 15. februarja praznovali praznik luperkalije, v čast bogu Lumpkerku, zaščitniku ovc pred volkovi. Mladi so na predvečer praznika na lističe napisali svoje ime, listič vrgli v posodo, potem pa so mladi fantje iz nje vlekli lističe. Čigar ime na listku je fant prebral, tisto dekle je bila vse leto njegova draga. Ko pa so Rimljani sprejeli krščanstvo, so ta praznik prestavili na 14.



februar in ga preimenovali po svetniku sv. Valentinu. V ZDA je Valentinovo povsem drugačno, to je edini dan med vsemi v letu, ko je ženski dovoljeno moškega zaprositi za roko (pravilo velja: če jo fant zavrne, ji mora kupiti svilene nogavice). Poleg zaljubljenec si tam Valentinovo voščijo tudi prijatelji. Tudi v Angliji je Valentinovo zelo razširjeno, lahko povemo, da skoraj najdlje časa. Tam so ga že otroci zelo poznali. V Angliji so namreč otroci vstali pred sončnim vzhodom in če jim je uspelo prvemu človeku, ki so ga srečali, dvakrat zapovrstjo reči: »Dobro jutro, Valentin«, in to preden jih je on nagovoril, so dobili darilo, če pa jih je sonce prehitelo, pa ni bilo z darila nič. Že v 17. stoletju so na ta dan v Angliji poklanjali zelo dragocena darila, celo diamantne prstane. V 18. stoletju pa so jih nadomestile voščilnice z raznimi motivi, vrtnice in druge ljubke reči. V Angliji je Valentin že stoletja zaščitnik zaljubljenec in dobrih prijateljev.

Mateja KNAP

## VALENTINOVO NA SLOVENSKEM

Pri nas Valentinovo ni klasičen praznik, lahko bi rekli, da gre za vrinjen praznik, vendar se pri nas vse bolj uveljavlja. Sv. Valentinova poznamo pri nas že dolgo, vendar ne v povezavi z dnevom zaljubljenec. Valentinova srca so prišla k nam iz Holandije skupaj s samo zamisljivo o prazniku. Po starem kmečkem koledarju je Valentin »prinesel ključ do korenin« in so mu zato pravili tudi »prvi spomladin«. Valentin namreč ureže prvo trto, ponekod pa se prične v tem času delo na vrtovih. Predvsem pa je marsikomu znano, da je ta dan poleg Gregorjevega (12. marec) in Vincencijevega (22. januar) značilen po tem, da se v tem času »ptički ženijo«. Veliko ljudi je namreč prepričanih, da se »ptički ženijo« ravno na Valentinovo. A to sploh ni res.

## GREGORJEVO

Gregorjevo (12. marec) še danes velja za prvi pomladni dan, čeprav se ne ujema s koledarskim začetkom pomladi. Koledar se je v zgodovini spremenjal in prvotno sta se praznik in začetek pomladi ujemala. Ko je veljal še stari julijanski koledar, je namreč Gregor, sicer znan kot prinašalec luči, govedoval na prvi spomladanski dan, ko je navadno res že toplo. Ta svetnik je bil v resnici papež Gregor Veliki, ki je vpeljal nov koledar- uporabljamo ga še danes in se po njem imenuje gregorjanski. Gregorjevo se je z novim koledarjem premaknilo nazaj.

Zaradi žvrgolenja ptičkov po vrtovih in grmovju rečemo, da se na gregorjevo »ptički ženijo«. Kot je bilo omenjeno že prej, imamo na Slovenskem še en tak dan, pravimo mu »dan ptičje snubitve«, to je seveda Valentinovo, 14. februar, katerega ima zelo veliko ljudi za ptičjo ženitev. Ljudje pravijo, da se med ptiči najbolj mudi

kosu, zato na Dolenjskem velja pregovor: »Če je ob svetem Gregorju breza zelena, so kosi godni že ob svetem Juriju«. V ljubljanski okolici so mnenja, da imajo ptički ta dan gostijo in da na vsakem grmu visi pogačica. V Beli krajini iščejo otroci pod grmovjem »berliček« in »povitico«. Gregorjevo velja tudi za dan, ko spustimo luči v vodo, kar pomeni, da se takrat dan začne daljšati in ne delamo več ob razsvetljavi. Spuščene luči v vodo imajo zlasti v nekaterih krajih na Gorenjskem točno določeno obliko. Tu mladi spuščajo splave po potoku ali reki v domačem kraju. Ta navada je bila precej razširjena in jo še dandanes pogosto uvrstijo med šolske dejavnosti. Seveda pa za naš kraj to ne moremo trditi. Nihče namreč ne drži več kakšnega običaja ob Gregorjevem. Mislim pa, da bi bilo zelo zanimivo, če bi se spet kakšen običaj uveljavil.

*Ker pa je Valentinovo pri nas že tako razširjeno, sem povprašala nekaj oseb različnih starosti o dnevu zaljubljenih. Kaj vam pomeni Valentinovo?*

Nives, 14 let:

»Valentinovo je dan zaljubljenih, vendar meni ta dan ne pomeni nič. Zame je to še eden februarski dan. Ta dan je bolj za tiste, ki imajo svoje partnerje, saj jim lahko na ta dan še posebno izkažejo ljubezen.«

Uroš, 14 let:

»Valentinovo je za mene dan, enak vsem ostalim v letu. Zaenkrat mi še ne pomeni nič posebnega.«

Matej, 20 let:

»Je praznik, kateri zame sploh nima velikega pomena. Kajti mnenja sem, če jaz komu želim izkazati ljubezen, lahko to počnem vse leto, ne le na ta dan. Zaradi mene je to čista brezsmiselnost.«



Nataša, 25 let:

»Za mene je to dan, ko z drobno pozornostjo razveselimo ljudi, ki jih imamo radi. Lahko je to le lepa beseda, objem ali poljub.«

Slavica, 39 let:

»Valentinovo – praznik »trgovcev«. Mišlim, da se v enem dnevu na leto ljubezni ne da izkazati. Lahko se le potrdi in to z majhno pozornostjo – en cvet, čokoladni srčki, ...«

Evgen, 43 let:

»Valentinovo zame nima velikega pomena. Večji poudarek dajem ostalim, večjim

praznikom kot so božič, velika noč, ...«

Marija, 68 let:

»Valentinovo se omenja že dolga leta, a za nas je to nekoč pomenilo le naznani- tev pomladi ter ženitev ptičk. Dandanes pa se je ta praznik zelo razširil in uveljavil, a meni osebno je ta dan le vrinjen praznik.«

Ludvik, 69 let:

»Valentinovo mi ne predstavlja nič. Že od nekoč poznam dan žena, kar cenim še danes. Valentinovo pa so kar preselili iz tujine in ga »vrinil«. Kar pa tudi ni nič novega, kajti Slovenija, je drža-

va, ki vse več kopira od drugih držav in to tudi poskuša vse bolj uveljavljati. Tako se je namreč zgodilo tudi z Valentinovim.«

Kot vidimo, smo dobili raznovrstne odgovore. To je bilo zagotovo tudi za pričakovati. Navade se namreč iz leta v leto spreminjajo, tako je tudi z Valentinovim.

Za konec pa naj vas spremljajo naslednje besede: »Če srce srci veže, čudovito moč ima, daleč preko groba seže, nikdar smrti ne pozna.«

Mateja KNAP

## PUST IN NJEGOVE ZNAČILNOSTI V SLOVENSKEM PROSTORU

Nastanek pusta je imel posebno zgodovino. Stari samostanski računi pričajo, da so bili menihi, služinčad in rokodelci v samostanih na pustno nedeljo deležni obilnejše pogostitve. Obilju telesnih užitkov se je pridružila splošna razposajenost, ki so si jo privoščili tudi ob drugih obdobjih, zlasti okrog novega leta. Tedaj so nosili maske. Iz tega se je razvil pust.

Pust je premični praznik, vendar je glavni dan vedno določen, in to je pustni torek. Konec norčij pomeni pepelnična sreda, ki je vedno štirideset dni pred velikonočno nedeljo. Post je bil nekdanj zelo strog, zato so ljudje hoteli izkoristiti čas, se poprej poveseliti in si zraven privoščiti še obilo hrane in pijače. Izraz pust je v slovenščini okrnjen, saj bi se moral glasiti: pusti meso!

Pustni čas ima tudi v Sloveniji svojega patrona, ki kot »svetnik« nastopa v pratiki z nenavadno trrog-ljato kapo s kraguljčki, in je ostanek nekdanje srednjeveške norčevske kape. Sicer pa je Pustu pri nas ime tudi **Kurent ali Korant**. Kot bog razbrzdanega veselja močno spominja na grškega boga Dioniza. Kurent je nekoč z nitjo privezal smrt na drevo in tako ta čas nihče ni umrl. Na Slovenskem srečujemo Kurenta v številnih pripovedkah, ki so s spremenjeno vsebino nasledile nekdanje bajke, in so govorile o bogovih starih Slovencev. Prekmurci pravijo, da je bil Kurent prelep mladenič. Ženske od blizu in daleč so »norele« za njim, da nikoli ni imel nikjer miru. Nazadnje se je



www.prekmurje.com

umaknil v puščavo in tam prosil boga, naj mu skazi obraz. Bog ga je uslišal, zrasli so mu rogovi. Tedaj so ga ženske pustile pri miru, v spomin na nekdanjega zalega mladeniča pa so začele praznovati pustni torek z razposajenimi norčijami. Kurent predstavlja tudi najbolj znamenito slovensko pustno masko; doma na ptujskem polju mu pravijo Korant. Oblečen je v narobe oblečen ovčji kožuh, bel ali črn, in prepasan z usnjenim pasom ali z verigo. Na tem visi vrsta velikih kravjih zvoncev in lepo vezanih robcev. Zvonci se dedujejo po hišah iz roda v rod in rabijo zmeraj le za korantijo, robcev pa si nabere fant pri dekletih, če ga rada vidijo. Tudi pisane, volnene nogavice dobi fant – Korant od svojega dekleta. Na glavi nosi strašno, kosmato kapo. Koranti

se družijo v skupine, ki ves čas v hudem trušču poskakujejo in se vrtijo okrog. Korante navadno spremlja »tajfl«, hudič. Kurent je postala nekakšna maskota naše države.

Preoblačenje, maskiranje ali šemljenje izhaja iz mestnih navad in od tam so se širili na podeželje. Če je Slovenija znana po raznoliki folklori, ljudski glasbi, nošah in plesih, lahko povemo, da so tudi maske različne od pokrajine do pokrajine ali celo od kraja do kraja. Vsaka pokrajina ima svojo značilnost. V Sloveniji se je namreč ohranilo do današnjih dni najmanj sto petdeset tradicionalnih mask.

Med maskarjami so znani **cerkljanski laufarji** in **drežniški pustovi**. Imajo lesena obličja z zelo staro podobo ter spominjajo na maske iz neke doline v Švici. Glavni laufar je Pust. Obleko ima vso našito z mahom, v rokah pa nosi mlado smreko. Znane so tudi kostanjeviške šelme z zanimivim pokopom Pusta.

Zanimiva figura je tudi **prekmurški pozvačín**, ki je teden dni pred poroko na vasi hodil od hiše do hiše in vabil ljudi na gostijo. Okrog so ga pošiljali ženin in nevesta ter njuni starši. Pustni čas je bil namreč povsod čas porok.

Na sredo po pustnem torku nastopi pepelnica in z njo se začenja post, s katerim bi se naj očistili vsega hudega in slabega pred barvanjem pirhov, kuhanjem šunke in še marsičem.

Suzana FARIČ

Povzeto po: Damjan J. OVSEC,  
Velika knjiga o praznikih



## PEPELNICA

S pepelnico se začne 40 dnevni post. To pomeni, da je Jezus bil 40 dni v puščavi. Na koncu je hudič skušal Jezusa, mu obljubljal slavo, čast in oblast, naj pade pred njega in ga moli. Vendar je Jezus zavrgel satana: »Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj!«

Naši sogovorniki so o pomenu pepelnice odgovarjali na naša vprašanja takole:

**Pepelnica. Kaj menite o njej?**

**Štefanija Fujs**, zaposlena v Krajinskem parku Goričko, Radovci 44:

»S pepelnico se začne postni čas, čas duhovne priprave na največji krščanski praznik – Veliko noč. Obred pepeljenja na pepelnico me spominja na to, da v nas zamre



nekaj starega in se začne nova oblika življenja: spreobrnitev, poglobitev vere, notranja prenova, nov pogled, nov čut, vzpostavitev drugačnega načina bivanja in mišljenja. Človek se na novo oblikuje.«

**Kristina Bertalanič** (Evangelikičanska skupnost Bodonci), upokojenka, Kruplivnik 7:

»Mi imamo dva velika posta: Veliki petek in sveti post, tj. 24. decembra. Meni pepelnica ne pomeni toliko kot post, ki se ga drži evangeličanska cerkev.«



**Herman Rajsar**, upokojeni gostilničar, Grad 181:

»O pepelnici vem, da se začne tega dne glavni post, katerega se držim še danes. Od mladih let, ko je živela še babica, pa do današnjih dni.«

**Kaj vam pomeni pepelnica?**

**Štefanija Fujs**: »Nastopi čas, ko se odločiš, katere slabe navade in razvade boš poskušal odpraviti. Na ta dan, na pepelnico, imamo doma strogi post. To je tudi začetek časa, ko se ustaviš, poglobiš vase, zazreš v svojega duha in notranje očistiš. Poleg tega, da se odpoveš različnim dobrotam, gradiš na dobrih odnosih s svojimi bližnjimi in z dobrimi deli na različne načine pomagaš pomoči

potrebim. Različne vrste odpovedi temu, kar nas posebej veseli in nam nudi današnji svet, pa nam dajejo novih kreposti in notranjih moči.«

**Kristina Bertalanič**: »Meni ta dan ne pomeni toliko.«

**Herman Rajsar**: »Kot ljudsko izročilo tudi jaz trdim, da ni kaj, da se tega običaja ne bi držal.«

**Ali držite ta dan post?**

**Štefanija Fujs**: »Držim.«

**Kristina Bertalanič**: »Ne držimo.«

**Herman Rajsar**: »Ja.«

**Kako je bila pepelnica v preteklosti in kako je danes?**

**Štefanija Fujs**: »Ne vem, da bi bilo kaj drugače kot danes.«

**Kristina Bertalanič**: »Mi imamo takšno mnenje o pepelnici, kakršno je bilo v preteklosti, da ne držimo posta.«

**Herman Rajsar**: »Večje spremembe ne občutim. Tega se držim, kakor me je naučila babica, in tudi mladim o tem povem kakšno besedo.«

Našim sogovornikom se najlepše zahvaljujem za pogovor!

Pripravila  
Štefka BOHAR

## DAN ŽENA IN MATERINSKI DAN

**Dan žena**

Dan žena je mednarodni dan žensk, ki se praznuje 8. marca. Pobuda o mednarodnem dnevu žensk se je rodila v začetkih 20. stoletja in je prihajala od ameriških socialistov, kasneje pa so jo prevzele nemške socialdemokratke, tukaj lahko omenimo predvsem Claro Zetkin – nemško feministko in socialistko. Clara in njene somišljenice so zapisale izjavo in z njo določile mednarodni dan boja socialistk za politične in socialne pravice. Druga svetovna vojna je prinesla spremembe. 8. marec je postal praznik vzhodnoevropskih enopartijskih sistemov; z njim naj bi svetovni socializem pokazal kapitali-

stičnemu sistemu stopnjo enakopravnosti žensk, ki je dosežena v delavskih državah, vendar pa enakost žena ni bila dosežena.

Dan žena se je praznoval skoraj vsako leto, vendar ob različnih datumih, šele Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je z resolucijo leta 1977 določila 8. marec za mednarodni dan žena.

V začetku je bilo moške strah dneva žensk, ker so se bali, da bo ta konkuriral demonstracijam ob prvem maju.

Leta 1897 je v Sloveniji začel izhajati ženski časopis »Slovenka«, kar kaže na to, da so tudi v naši deželi potekali boji za enakopravnost žensk. Ženske so se temu močno pribli-



žale leta 1945, ko je bila uzakonjena splošna volilna pravica. V ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije so leta 1947 zapisali, da



ima vsaka ženska svobodo odločanja o rojstvu otrok, nekaj let kasneje pa je bila uzakonjena še pravica vsake ženske do umetne prekinitve nosečnosti iz drugih, ne le zdravstvenih, razlogov.

V Sloveniji je bil v času socializma 8. marec slavljen kot dan žena s šopki rož. Pred leti je bil ta dan obeležen s številnimi dogodki, medtem ko danes velja ta dan kot dan, ko so možje bolj pozorni do žensk in jih obdarujejo s kako malenkostjo, kot je le kaka spomladanska roža.

### Materinski dan

Materinski dan je praznik v čast vseh mater. Zgodovinsko se ta dan navezuje na čaščenje matere v antičnem svetu. Zgodnja obredja so bila povezana z marčevimi idami in so bila posvečena veliki materi vseh bo-

gov Rei. Pri starih Rimljanih so npr. sužnje za kak dan dobile posebne pravice.

Materinski dan so prvič praznovali v Združenih državah Amerike leta 1910, in sicer na pobudo Anne Jarvis, ki je podala iniciativo za ustanovitev praznika v čast materam. V Ameriki obhajajo ta dan na drugo majsko nedeljo, zaščitni znak je bel nagelj, ki simbolizira milino, sladkost, čistost in vztrajnost.

Po drugi svetovni vojni se je materinski dan začel kot civilni praznik uveljavljati tudi v Evropi in sicer na različne dneve v mesecu maju. V Sloveniji ga je Cerkev proslavljala na dan Marijinega oznanjenja, 25. marca. Samodejno se je pri kristjanih vzpostavila vez med materinsko ljubeznijo in sposobnostjo žrtvovanja po Marijinem vzoru. Po drugi svetovni vojni se materinski dan zaradi

praznovanja dneva žena 8. marca, praviloma ni praznoval, danes pa je spet v veljavi in se praznuje na isti dan kot Marijino oznanjenje.

Na prireditvah v čast materinskega dneva ponavadi otroci recitirajo pesmi, posvečene mamam, in se jih spomnijo s kako pozornostjo. Na žalost pa je treba omeniti, da se podobno kot na Valentinovo, tudi na ta dan najbolj smeji trgovci, ki s svojo ponudbo rož in sladkarij spodbujajo potrošniško mrzlico in s tem materinskemu dnevu jemljejo njegov pravi pomen. Naše mame si ne želijo velikih dragocenih aranžmajev cvetja in kilogramskih bonbonier le na ta dan, želijo si, da jih spustujemo vse dni v letu, da jih tu in tam objavemo in jim pokažemo, kaj nam pomenijo.

Doris TROHA

## SIMBOLI VELIKE NOČI

V zgodovini praznovanja Velike noči v luči krščanske vere imajo posebno vlogo in pomen velikonočni simboli, kot so kruh, remenke, jajca, šunka, hren, sol, potica in božji grob.

- **Remenke, jajca, pirhi** označujejo moč Velike noči; kakor piščanček predre sam lupino in pride iz jajca. Tu se ponazarja simbolika Jezusovega vstajenja, ko je Jezus sam s svojo močjo vstal iz groba, pomen verovanja kristjanov in bistvo Velike noči.
- **Hren in sol** prikazujeta grenkobo, grenčico, nekaj mračnega... Hren predstavlja Jezusove žeblje, ki so povzročili trpljenje. Je tudi simbolika stare zaveze, ko so zaklali velikonočno jagnje in ga zaužili z grenkimi zelišči.
- **Šunka** je simbol Jezusa, velikonočnega Jagnjeta – spomin na Izraelce, ko so šli iz Egipta in so zaklali jagnje, namazali podboje vrat, da angel smrti ni imel moči. Judje praznujejo še danes Veliko noč kot spomin na rešitev iz egiptovske sužnosti. Velikonočno Jagnje pomeni za kristjane Jezusa Kristusa.
- **Kruh** pomeni Jezusovo daritev na veliki četrtek, ko je spremenil kruh

v svoje Telo in Kri ter ustanovil sv. evharistijo.

Vse te simbole blagoslavlja Cerkev na veliko soboto, da bi tudi mi bili deležni tega. Cerkev pa blagoslavlja te simbole tudi zato, da bi nekaj blagoslova dobili še tisti ljudje, ki ne sprejemajo sv. obhajila. Tu je pomemben izraz katoličani! Ostaja še simbolika božjega groba, ki je pa spomin na Jezusov grob v sveti deželi. Ker večina kristjanov iz



Herman Rajsar z vnukinjo

različnih vzrokov ne obiše božjega groba v sv. deželi, so si božji grob naredili po cerkvah. Svoj čas je bil božji grob ob grački cerkvi – poleg, izven cerkve.

Zajček je komercialen simbol, predvsem priljubljen za otroke, in je prišel k nam iz Amerike in ostaja kot stalinistični ohranek.

Zanimivo je ljudsko izročilo o velikonočnih simbolih.

*Herman Rajsar*, upokojeni gostilničar, izdelovalec remenk, Grad 181, o njih pripoveduje takole:

**Remenke, jajca, pirhi:** »Kakor sem jaz slišal, so ljudje pripovedovali po ljudskem izročilu, da je bilo jajce, remenka od Kristusovega trpljenja naprej... Baje je bilo jajce »zneseno« na grob in se je »po jajcu« zvalil kamen od Jezusovega groba. Od tistega časa naj bi bilo jajce simbol Velike noči, potem pa je prišla remenka. Prekmurska remenka je cela – kuhana, belokranjska pa je znana po luščini in je izpihnjena. Remenke so se začele pri nas delati od leta 1937 naprej pa vse do leta 1962. Po tem času je povpraševanje zamrlo in vse do leta 1990 so jih prosili le za muzeje. Po





naši osamosvojitvi od leta 1991 naprej so zopet prišle v običaj remenke in se jih podarja. Stara navada, da so nekoč fantje podarjali remenke dekletom,

je izumrla. Npr. če je dekle čakalo od fanta remenko, pa je ni dobilo, je to pomenilo zanjo zavrnitev. Vse drugo pa je pomenil verz na remenki: »Iz srčne ljubezni ti pisanko dam, ostani mi zvesta za zakonski stan!« (Verz je izviren primerek iz njihove tradicije izdelovanja remenk že od pokojnega očeta Alojza Rajsarja). Pri izdelovanju remenk mi veliko pomaga žena Cilika. Pri nas se dobijo na razglednicah tudi piceki. Picek pride iz jajca – simbolika. Za zajčka pa ne vem. Bolj je bila ta simbolika poznana v Franciji. Piščanček je pri nas bolj znani simbol.»

**Šunka v ljudskem izročilu:** »Najbolj okusna jed je šunka in za velik praznik, kot je Velika noč, jemo šunko. Ker je najbolj dobra!«

**Kruh:** »Kruh je od nekdaj najbolj pomembna in osnovna hrana. Nekdaj smo svinjsko meso, odkrito povem, imeli enkrat tedensko v prehrani, vmes pa je bilo kaj piščančjega ali

zajčjega. Kruh je od nekdaj najbolj osnovni živež.«

**Hren:** »Hren od nekdaj »paše« zraven h klobasam in šunki.«

**Sol:** »Je nepogrešljivi dodatek k jedem in jim izboljša okus. Dodajamo jo v večino hrane.«

**Vrtanek, potica:** »To je že sam življenjski priboljšek, namenjen samo za praznike. Predvsem je to veljalo v preteklosti. Vrtanek je predstavljal priboljšek na gostiji (verjetno zaradi okrogle sklenjene oblike tudi neločljivost zakona in simbol dolgega življenja). Nepogrešljiv je bil tudi na sedminah in pri delavcih, »lückih«. Takrat je bil pomemben za skupine ljudi nad 10 oseb. Predvsem je bil dober doma pečeni vrtanek. Vse te stvari smo nesli na veliko soboto k »žegnji«. Pri nas doma je bila navada, da smo »žegenj« imeli na Veliko noč in še vsaj en obrok!«

Pripravila  
Štefka BOHAR

## VELIKA NOČ – POST

Lansko leto smo razmišljali o postu, o tem, kaj pomeni in kako se ga držimo v času pred Veliko nočjo. O postu, ki ima tako telesni kot duhovni cilj, lahko verniki zelo podobno, pa vendarle drugače razmišljajo. Ker je lani izostal članek župnika, g. Štefana Kuharja, ga objavljamo letos in verjame mo, da nas bo ponovno vzpodbudil k razmišljanju o tem, kaj post pomeni nam samim in kako se pripravimo na Veliko noč.

### POST – PREHOD V LUČ ŽIVLJENJA

Vsako leto nas Cerkev vabi na 40 dnevno pripravo na dan našega odrešenja – na veliko noč. Ta čas imenujemo postni čas, ki se začne na pepelnično sredo. Sveto pismo in cerkveni očetje nam v tem času priporočajo zlasti tri oblike pokore: post, molitev in miloščina, ki izražajo spreobrnjenje v odnosu do samega sebe, v odnosu do Boga in v odnosu do drugih. V postnem hvalospěvu po naših cerkvah zvenijo besede: »S telesnim postom urejaš naše strasti, nam dvigaš duha, vlivaš moč in daješ plačilo...«

Ena od razsežnosti pokore je odpoved ali post. Post in dieta imata na zunaj veliko skupnega. Pri obeh se na mizi pojavljajo bolj skromni obroki. Pri enih zato, da bi shujšali in si tako pridobili lepši zunanji videz, drugi pa imajo pred seboj duhovni cilj: da se naučijo obvladovati svoje telo in prav usmerjati svoja čustva in voljo, da bodo sposobni sprejeti duhovni dar spreobrnitve. To pa je bistvena razlika, ki spremeni kvaliteto dejanja. Spokornik se znajde pred ogledalom Božje ljubezni, prizna svojo grešnost, ko je Božjo ljubezen večkrat zatajil, jo izdal ali celo zanikal. Z odpovedjo se želi resno približati svojemu Stvarniku ter mu pokazati, da ga jemlje resno.

Naslednja razsežnost pokore je zbranost, molitev, ko človek resnično išče način, kako bi izpolnil Božjo voljo. Išče mir, tišino, se odpove tudi tistemu, kar je dovoljeno, da umiri običajni ritem življenja. Izogiba se raznim praznovanjem z nepotrebnim veseljačenjem. Več svojega časa posveča verskim vajam, ovije se v molitev, branje Svetega pisma, premišljevanje Jezusovega trpljenja, obisk

svete maše, prejemanje zakramentov in drugih pobožnosti v cerkvi. Skratka, odpre svoje srce in se odvrne od greha ter svoje življenje usmerja k Bogu. Resnost postnega časa kaže pri cerkvenih obredih vijolična barva mašnih oblačil in tudi bolj otožne postne cerkvene pesmi.

Cerkev ostaja prepričana, da post ne koristi samo telesu, ampak mora naše notranje oko paziti tudi stisko in potrebo bližnjega ter mu priskočiti na pomoč. Tu pride do izraza »miloščina«, ki se daje tako, da »ne ve levica, kaj daje desnica«. Gre za dobroto srca in darežljivost naših rok.

Postni čas je torej priložnost, da se »vzamemo v roke« in, čeprav z majhnimi posegi, se lotimo odstranjevanja vsaj ene naše napake, enega greha. Vsak večer, preden zaspimo, premislimo, kaj smo v tej smeri naredili ali opustili. Obnovimo dobro voljo in vztrajajmo na poti zorenja v dobrem. Kdor bo vztrajal v spokornosti in zbranosti, bo gotovo dobro pripravljen in z novo močjo doživel veliko noč. Plačilo je veliko. Velja poskusiti!

Štefan KUHAR, župnik



## MAREC – SVETOVNI DAN VODA

Že od leta 1992 dalje je 22. marec svetovni dan voda. Dan je bil izbran z namenom, da bi vsako leto na ta dan opozarjali ljudi na pomembnost vode za življenje.

Voda pokriva tri četrtine zemeljske površine, zato je Zemlja iz vesolja videti kot moder planet. Večina vode se nahaja v oceanih in morjih, precej manjši del pa v jezerih, rekah, potokih, mlakah, podtalnici...

Voda je osnovna življenjska tekočina. Potrebujemo jo vsa živa bitja: rastline, živali in ljudje. Je tudi sestavni del le-teh. Človekovo telo je vsebuje 60 do 70 % telesne teže.

Ljudje uporabljamo vodo v različne namene: za pitje, pripravo hrane, umivanje, pranje avtomobilov, namakanje, za živinorejo, za pridobivanje električne energije, v industriji, tudi kot hladilno sredstvo itd. Voda, ki jo pijemo, mora biti popolnoma čista. Žal pa smo jo ljudje že tako onesnažili, da je marsikdo prisiljen vodo kupovati v trgovini.

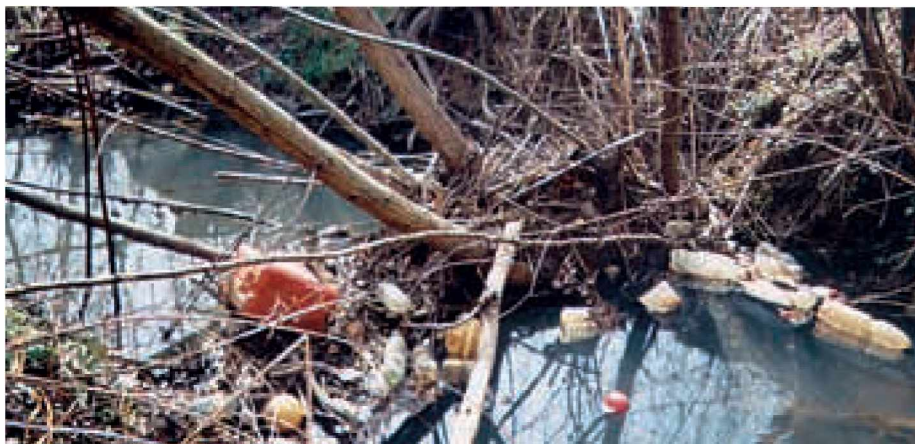
Voda onesnažujejo odpadne vode iz gospodinjstev, hlevov, izpiranje umetnih gnojil in škropiv z obdelovalnih površin, neustrezno odlaganje

odpadkov (v gozd, v bližino vodnih zajetij), še zlasti zdravil, baterij, akumulatorjev, embalaž od škropiv, barvil, lakov in podobno. Padavinska voda počasi spira strupene snovi v zemljo in po letih pridejo strupi v podtalnico, torej v vodo, ki jo uporabljamo za pitje. Vode ne zastrupljamo samo sebi, pač pa jo zastrupljamo svojim otrokom, vnukom, pravnikom... Te pravice, da bi zastrupljali vodo še prihodnjim generacijam, nikakor nimamo. Zato je prav, da se vsaj 22. marca zamislimo, kako bomo vodo varovali, ne pa onesnaževali.

Vodo lahko varujemo na različne načine: z varčno uporabo, z uporabo čistil, pralnih praškov, ki so prijazni okolju, z odlaganjem odpadkov na dovoljena mesta in ne v gozd, z manjšo uporabo gnojil, škropiv in podobno. Velik prispevek k ohranjanju čiste vode bi bila vsekakor izgradnja kanalizacijskega sistema, da bi se vsa odpadna voda očistila, preden bi se vrnila v naravo.

**Voda je naše naravno bogastvo, brez nje ni življenja. Čuvajmo jo!**

Amalija SUKIČ



Onesnaženi potoki v naši okolici

## OBISKALI SO NAS UČENCI OŠ GORNJI SENIK

Naša šola je letos začela sodelovati z OŠ Gornji Senik na Madžarskem. Tam se nekateri učenci učijo slovensko, zato so želeli videti, kako poteka pouk slovenščine pri nas. Pouku so prisostvovali v 8. in 9. razredu. Z devetošolci so delali v skupinah, tvo-

rili smo opis in oznako osebe ter življenjepis. Pred tem smo se učenci OŠ Grad gostom predstavili, oni pa so se nam v skupini pridružili po lastnostih, interesih, ... ali preprosto po simpatijah. V 8. razredu smo obravnavali likovno pesem, ukvarjali

smo se s pesniškim jezikom ter oblikovali svojo cesto življenja. Ko smo jih primerjali, smo ugotovili, da so »ceste« pri nas in na Madžarskem polne ovinkov, pa tudi kakšna razpotja se najdejo.

Učenci 8. in 9. razreda OŠ GRAD



Vzdušje je bilo zelo delovno



Sožitje naših in porabskih učencev



## MEDDRŽAVNI LUTKOVNI TABOR NA OŠ GRAD

Na Osnovni šoli Grad smo organizirali meddržavni lutkovni tabor, ki je potekal med zimskimi počitnicami od 19. do 21. februarja 2007. Udeležilo se ga je 30 otrok od prvega do četrtega razreda iz OŠ Puconci, OŠ Sveti Jurij in OŠ Grad. Tabora sta se udeležila tudi dva učenca iz OŠ Jožefa Košiča z Gornjega Senika na Madžarskem. Pripravile smo ga učiteljice prve in druge triade z namenom, da si otroci razvijajo finomotorične spretnosti, komunikacijske spretnosti, domišljijo in ustvarjalnost in da se predvsem med seboj



*Igranje z lutkami*

spoznavajo in družijo. Otroci so izdelovali lutke, se z njimi igrali in po skupinah pripravili pet lutkovnih iger, ki so jih zadnji dan predstavili širšemu občinstvu. Otroci so bili

nad taborom navdušeni, svoja doživetja pa so predstavili v biltenu, ki smo ga izdali ob tej priložnosti. Učenka drugega razreda OŠ Grad, Andreja Cvernjek, je o taboru povedala: »Na lutkovnem taboru smo se imeli lepo. Spoznala sem nove prijatelje, ki niso iz naše šole. Pripravili smo program za starše in nastopale so vse skupine. Ko je bil pust, smo bili vsi našemljeni in vsak je bil drugače oblečen.«

Vodja tabora  
Mateja HLADEN

## SREČANJE V MONOŠTRU

Učenci osnovnih šol z Goriškega in mejnih osnovnih šol z Madžarske smo se srečali 15. januarja 2007 v Monoštru. Organizirana je bila projektna delavnica za učence osnovnih šol. Z naše šole se je srečanja udeležilo pet učencev 8. razreda devetletke: Rudi Ficko, Karmen Ropoša, Davorin Fujs, Lana Lazarevič in Vito Šuša. Učence sta spremljala ravnatelj, g. Viktor Navotnik in učiteljica Amalija Sukič. Tema delavnice je bila Življenje delfinov v morju.

Najprej smo imeli predavanje. Da bi si čim več zapomnili, smo si morali delati zapiske. Po enournem predavanju smo se malo okrepčali. Za vse učence in njihove mentorje je bilo pripravljeno kosilo. Po kosilu smo imeli različne delavnice. Na njih smo risali, izdelovali plakate, oblikovali iz papirja in pisali, ampak vse na temo Življenje delfinov. Po delavnicah je bil še kviz, na katerem smo se preizkusili v znanju. Razdelili smo se v mešane skupine. Na kvizu je bilo veliko različnih vprašanj, od lažjih do težjih. Ko se je kviz končal, smo se vsi odpravili domov.

Namen tega srečanja je bil druženje, spoznavanje, pridobivanje novih prijateljev pa tudi, da bi se kaj naučili.

Lana LAZAREVIČ, 8.a



*Na pustni torek smo se tudi našemili*

## NOVE PRIDOBITVE OŠ GRAD

Osnovna šola Grad je na natečaju za računalniško opremo pridobila 8 računalnikov za potrebe osnovne šole in vrtca. To opremo je sofinancirala Občina Grad v znesku 2.843 EUR. Obenem je Osnovna šola Grad opremila multimedijško učilnico za potrebe pouka. V učilnici je na voljo projektor, platno, DVD predvajalnik, videorekorder, računalnik, kamera, elektronski mikroskop ter nova računalniška miza. Vrednost omenjene opreme znaša ca. 6.260 EUR. Istočasno se je šola priključila na ADSL priključek. Sedaj imajo učenci in strokovni delavci v vsaki učilnici na razpolago računalniško

tehnologijo, s tem pa tudi boljše pogoje za vzgojno-izobraževalno delo.



*Nova računalniška oprema je bila predana svojemu namenu*



## OBISK DELEGACIJE MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT NA OŠ GRAD

Ob obisku vlade RS Slovenije v Pomurju nam je s pomočjo g. Stanka Čerpnjaka uspelo povabiti v goste državno sekretarko z Ministrstva za šolstvo in šport, ga. Magdaleno Šverc in predstavnika Ministrstva za finance, g. Ketiša. Organizirana je bila okrogla miza na temo Adaptacija OŠ Grad, kateri so prisostvovali tudi župan, g. Daniel Kalamar, člani Občinskega sveta Občine Grad, predstavniki Sveta staršev, vodstvo ter delavci šole. Rav-

OŠ Grad pripravljeno vso projektno dokumentacijo, ki jo mora lokalna skupnost čim prej poslati na Ministrstvo za šolstvo in šport zaradi dokončne uskladitve. Razpis ministrstva za investicije v šolstvu naj bi bil objavljen predvidoma konec meseca marca 2007. Na tem razpisu bo po dogovoru kandidirala tudi lokalna skupnost skupaj z osnovno šolo. Zagotovila z ministrstva nam dajejo upanje, da bo obnova šole lahko končana do leta 2011.



natelj OŠ Grad, g. Viktor Navotnik, je predstavil trenutno stanje in potrebe po obnovi šole. V razpravi sta svoja stališča podala tako državna sekretarka z Ministrstva za šolstvo in šport kot tudi župan Občine Grad. Skupna ugotovitev vseh prisotnih je bila, da ima

*Okrogla miza na temo Adaptacija osnovne šole*

## PUSTOVANJE

V mesecu februarju smo imeli tudi pustovanje. V vrtcu je potekalo celodnevno rajanje ob glasbi in pustnih krofih. Otroci so se podali s pustno povorko tudi v vas in obiskali različne ustanove: občino, zdravstveni dom,...



*Pustovanje*

## DEDEK MRAZ OBISKAL VRTEC

Da bi si polepšali praznične dni v mesecu decembru, smo se ukvarjali z različnimi aktivnostmi. Sami smo krasili igralnice, pa tudi s pomočjo staršev, pekli piškote, v goste smo povabili pravljničarko Vesno iz mursko-soboške knjižnice, pa še marsikaj. Kot pika na i pa je bilo seveda pričakovanje Dedka Mraza skupaj s starši. V kulturni dvorani smo si ogledali lutkovno predstavo, ki so jo pripravili šolski otroci, potem pa smo se skupaj odpravili v vrtec, kjer je potekala obdaritev.



*Dedek Mraz med otroki*

## NAKUP AVDIO-VIDEO OPREME ZA VRTEC

Kot največja pridobitev v letošnjem šolskem letu za naš vrtec pa je bil vsekakor nakup avdio-video opreme. Ob tej priložnosti smo pripravili slavnostni prevzem, ki smo ga popestrili s kulturnim programom. Ob taki priložnosti pa sledi tudi prerez traku, ki so ga opravili otroci, katerim je ta pridobitev tudi namenjena. Vsega tega pa ne bi bilo brez pomoči staršev, ravnatelja OŠ Grad in donatorjev, ki so nam pomagali z denarnimi prispevki.



*Vrtec z otroki in novo avdio-video opremo*

Donatorji: Knjigovodski servis, Moj bar – Željko Tot; Dnevni bar Balonček, Dejan Šinko s.p.; Okrepčevalnic Pri veselem Goričancu, Miran Zadavec s.p.; Gostilna Rajsar, Herman Rajsar s.p.; Nova ljubljanska banka; Kamnoseštvo Bunderla, Štefan Bunderla s.p.; Okrepčevalnica Pri Belem križu, Anton Čerpnjak s.p.; Goričanka Kalamar, Zasebna zobna ordinacija dr. Lazarevič.

Še enkrat najlepša hvala vsem v imenu otrok in kolektiva vrtca ter OŠ Grad. Sedaj bo tudi našim otrokom omogočeno tisto, kar ima večina otrok po drugih vrtcih. Ob koncu pa bi Vas želela povabiti, da si ogledate razstavo otroških risbic, ki je izobešena na Občini Grad.

Pomočnica ravnatelja za enoto vrtca  
**Klaudija KLEMENT**



## PROJEKTNO DELO V STAREJŠI SKUPINI VRTCA

### VSI SMO ENAKI, A SMO KLJUB TEMU RAZLIČNI

Kot vemo, predšolski otrok največ časa preživi v igri. Če se vprašamo, kaj je igra, lahko povemo, da je to »Otrokovo življenje«. Petletni otroci se zelo radi igrajo v skupini, to jim je predvsem omogočeno v vrtcih ali na kakšnih družinskih zabavah, kjer se pojavi več otrok.

Pri igri so otroci različni, nekateri bi radi bili »glavni«, ponavadi si izberejo mlajše soigralce, ki so bolj ukrotljivi. Vendar si v vrtcu že znajo porazdeliti vloge, če so jih pripravljene vsi igrati. S tako igro si otrok razvije določene funkcije, v skupini se mora prilagoditi, uskladiti svoje cilje in popuščati. Takšna oblika igre ima velik vpliv na otrokovo socialno in čustveno zrelost. Otroci se morajo brzdati, popuščati, sprejemati kompromise, kar v družini z manj otrok težje spoznavajo. Otroci točno vedo, kdaj so v skupini zaželeni kot soigralci in kdaj ne.

Med samo igro se srečujejo s težavami, ki jih morajo reševati. To poskušajo v vrtcu sami reševati, šele, ko problem ni mogoče rešiti, ga poskušajo z vzgojnim osebjem. Vsekakor je v vrtcu precej igre namenjene tudi učenju, spoznavanju, raziskovanju, opazovanju. V letošnjem šolskem letu smo se odločili za projektno delo z naslovom VSI SMO ENAKI, A SMO KLJUB TEMU RAZLIČNI.

Namen projekta je bil, da otroci spoznajo, da je na svetu veliko različnih ljudi, predvsem pa otrok. Da smo si različni po barvi kože, živ-

ljenjskih navadah, a kljub temu smo vsi ljudje in otroci. Spoznati, da se igrajo prav tako otroci, ki so temnopolti, rumenopolti in ostali. Da rabi otrok indijanskega, črnškega, indijskega, kitajskega porekla prav tako igro, družino, hišo in vse življenjske dobrine, ki pa na žalost niso enakomerno dosegljive.

Najprej smo spoznali karto sveta in poimenovali celine. Otroci so bili tako dovezetni za temo, da smo si karto sveta kar sami izdelali.

Otroci so si vsak teden izbrali določeno celino in spoznavali prebivalce, njihov način življenja, prehranjevanja, kulturo, bivalne prostore. Najprej smo spoznavali Eskime.



#### Izdelovanje Eskimov

Komentarji otrok:

*Tilen: Lovijo ribe.*

*Maja: Ženske skrbijo za otroke.*

*Ines: Ženske kuhajo.*

*Aljaž: Moški skrbijo za hrano, lovijo tjulne, mrože, ribe.*

*Luka: Hiša se imenuje iglu.*

*Ines: Prevažajo se s sankami.*

*Robertina: Pozdravljajo in poljubljajo se z nosom.*

Naslednja so bila zaželeni afriška plemena (Pigmejci, Banti,...), otroci so spoznali način življenja, stara plemena, ki so še čisto odmaknjena od civilizacije. Otroci so ljudstvo spoznavali z velikim zanimanjem. Prišli smo do spoznanja, da ti otroci nimajo takšnih igračk, kot jih poznamo mi, da niso oblečeni. Med otroki se je pojavila ideja, da bi za te otroke zbirali igrače, s katerimi se več doma ne igramo. Akcija je bila zelo uspešna, saj smo dali na Rdeči križ kar tri škatle igračk, ki so jih prispe-

vali otroci. Tako smo spoznali tudi občutek, da nekomu nekaj podarimo in ga s tem lahko zelo razveselimo, sami pa te stvari ne pogrešamo.

Komentarji otrok:

*Maja: Iščejo zlato.*

*Maja: Imajo rjavo kožo.*

*Luka: Hiše so pokrite s slamo in narejene iz blata.*

*Robertina: Zvečer plešejo, starejše ženske čuvajo otroke in jim pripovedujejo zgodbe.*

Kaj bi bilo ljudstvo sveta brez znanih Indijancev, ki so otroke prav posebej navdušili. Najprej smo jim poiskali lokacijo v južni in srednji Ameriki, kjer domujejo. Preko internetne povezave, ki jo v vrtcu uporabljamo tudi skupaj z otroci, smo našli veliko zanimivih podatkov. Ob vsej zanimivi vsebini smo se naučili še indijanskega plesa, s katerim smo se predstavili na prireditvi ob prevzemu AV naprav v vrtcu.

Komentarji otrok:

*Luka: Živijo v šotorih.*

*Tina: Imajo pisane obleke.*

*Tina: Plešejo različne ples.*

*Maja: Nosijo perjanice.*

*Patricija: Imajo loke.*



#### Otroci s perjanicami

To je nekaj utrinkov iz našega projekta, ki bo potekal do konca šolskega leta. V njem aktivno sodelujejo tudi starši in prispevajo svoj delež. S tem nam dokažejo, da jih zanima, kaj počnejo njihovi otroci v vrtcu. Predvideni zaključek projekta bo meseca maja, ko nam bo zaplesala tudi romska folklorna skupina.



Karta sveta



## OTVORITEV TRGOVINE RODOVITA D.O.O.

Na Dolnjih Slavečih se je 16. februarja 2007 odprla nova trgovina. Tokrat malo drugačna od tiste, katere otvoritve smo se veselili lansko poletje, in katere prostori letos več ne obratujejo.

Na Dolnjih Slavečih se je tokrat odprla kmetijsko-gradbena trgovina Rodovita d.o.o. Sedež kmetijske družbe Rodovita d.o.o. je na Tržaški cesti 132 v Ljubljani. Predstavniki pomurskega okoliša pa je Janko Mencigar, univ. dipl. inž. kmet.

Trgovina ima 520 m<sup>2</sup>. Prodajnih prostorov je 70 m<sup>2</sup>, skladišče zavzema 300 m<sup>2</sup>, 150 m<sup>2</sup> pa je tudi na prostem. Ponudba kmetijsko-gradbene trgovine je zelo ob-



Trgovina Rodovita na Dolnjih Slavečih

širna, vse od fitofarmacijskih sredstev (zaščitna sredstva), gradbenega materiala, železnine, barv, lakov, orodij, rezervnih delov (filtri, olja, žarnice,...), pijač, tobaknih izdelkov do galanterije (pralni praški, sveče,...). Seveda pa ne smemo pozabiti na ljubitelje vrtov, vinogradov ter sadovnjakov. V ponudbi je namreč tudi ves vinogradniški material, najdete pa tudi veliko izbiro vrtnih (rože, paprika, solata...) in sadjarskih sadik (hruške, jabolane, breskve,...). Poskrbljeno je tudi za vsa krmila in vitaminske dodatke, ki jih naši »domači prijatelji« še kako potrebujejo. Trgovina Rodovita d.o.o. je tudi ena izmed družb, katera je mislila prav na vse. Pri njih namreč imate možnost, kakor tudi pri vseh kmetijskih družbah, da se pozanimате o prodaji živine (goveda, telice, biki...).

Trgovina obratuje vse dni v tednu razen nedelje. Obratovalni čas le-te pa je, od ponedeljka do petka od 7h–15h, ob sobotah pa od 7h–12h.

Trgovina Rodovita d.o.o. na Dolnjih Slavečih je že štirinajsta, katera nam ponuja njihove artikle v Sloveniji. Zanimanje le-te, pa se še vedno širi. Če je mogoče kdo, ki bi si želel podrobneje spoznati trgovino Rodovito d.o.o., pa se naj kar poigra z njihovo internetno stranjo: [www.rodovita.si](http://www.rodovita.si).

Na koncu velja vsem vabilo, da jih kdaj pa kdaj tudi obiščete. Zaposleni vas bo vedno sprejel z lepo besedo in vam bo znal tudi vedno strokovno svetovati. Naj bo trgovina Rodovita d.o.o. vaš domači spremljevalec.

Mateja KNAP

## KDOR POJE, HUDO NE MISLI

Ljudski pevci KD »France Prešeren« Grad se še vedno aktivno vključujemo s svojim ljudskim petjem na vseh prireditvah v okviru občine in zunaj nje. Glasbene prireditve s poudarkom na ljudskem izročilu pa so izziv za nas, saj radi sodelujemo ter s tem ohranjamo in negujemo, kar smo podedovali od naših babic in dedkov.

Radi se spominjamo svojih nastopov v tekočem letu, ki jih ni bilo malo. S srečanja upokojencev v Bakovcih smo se vrnili z lepimi spomini, saj so prisotni v nabito polni dvorani s popolno tišino prisluhnili našemu petju. Tja smo ponesli košček gračke pokrajine, gračkih ljudi ter jih povabili v naš prelepi kraj.

Ljudska pesem in ljudske viže združujejo ljudi, jih razvedrijo in ne poznajo meja. Glasba je kot človek, ki zna čutiti, je vesela, je otožna, je naša. Tako smo se počutili tudi mi na Srečanju ljudske glasbe pri Mali Nedelji.



Ljudski pevci radi zapojejo pred domačim občinstvom

Tudi mesec december je bil za ljudske pevce praznično obarvan. Prepevali smo v Pörge pod jelko, ob postavljanju jelke na Dolnjih Slavečih ter postavljanju jasic v Motovlcih.

Življenje brez veselja bi bilo prazno, z ljudsko pesmijo pa je lahko vsak dan lepši. Tukaj se najde toplina, vsebina pesmi pa nam ogreje na-

ša srca in včasih sprosti dušo. Zato bomo Ljudski pevci v kratkem posneli nov CD z namenom, da ohranimo našo lepo domačo pesem in izročilo. Za vse lepe trenutke nam ni žal časa, ki smo ga žrtvovali za druženje, za prijatelje, navsezadnje pa smo nekaj dobrega storili tudi za kulturno podobo našega kraja.

Justina VERTIČ





## PRAZNOVANJE ŽENA, MATER IN DEKLET PRI GRADU

Kulturno društvo »France Prešeren« Grad, v okviru katerega deluje skupina Ljudskih pevcev, je 24. marca 2007 proslavilo materinski dan, povezan z 8. marcem, s kratkim kulturnim programom. Slavnostni govornik je bil župan, g. Daniel Kalamar. V kulturnem programu pa so nastopili Ljudski pevci, »Grajski veseljaki«, otroci z recitacijami in pesmicami. Za presenečenje pa je poskrbela pevka Bernarda. Kulturno društvo je vsem udeleženkam podarilo cvetje, družabno srečanje z večerjo pa se je nadaljevalo v Gostilni Bežan-Žokš.

Prav je, da smo se ženske ta večer malo povesele, da nam je praznik ogrel naša srca in sprostil našo dušo.

Justina VERTIČ



Ženske in dekleta so člani KD razveselili s cvetjem

## BOŽIČNO-NOVOLETNI TURNIR

Tradicionalna malo-nogometna prireditev konec vsakega leta privabi v naš kraj številne ljubitelje nogometa. Tako je bilo tudi 23. decembra 2006. Letošnji turnir smo izvedli v enem dnevu, saj je bilo število ekip 24, kar je zgornja meja, da se lahko turnir izvede v enem dnevu. Strelsko razpoloženih je bilo 89 igralcev, ki so skupaj dosegli 258 zadetkov, tako da zanimivih golov ni manjkalo.

Veseli smo, da se vsako leto več domačih igralcev odloča za sodelovanje na turnirju. Veliko udeležencev turnirja so naši stari znanci, saj se radi vsako leto vračajo, obenem pa uspevamo pridobivati tudi nove ekipe.

Zmagovalci 9. božično-novoletnega turnirja je bila ekipa Na jasi iz Bodoncev, drugo uvrščeni Tytanium by Titan in tretje uvrščeni Aqua bar. Malo športne sreča je zmanjkalo ekipi Yugosi, saj so zasedli nevhvaležno četrto mesto. Odločilni dvoboji so bili nadvse zanimivi in napeti, kako tudi ne, ko pa so najboljše ekipe čakale vredne nagrade.

Strokovna žirija je izbrala tudi najboljšega igralca in vratarja. Najigralec je postal Bukovec Mihael iz zmagovalne ekipe, najvratar pa Cipot Aljoša iz drugo uvrščene ekipe. Najboljši strelec s kar 19 zadetki pa je postal Celec Igor iz ekipe Vulka-



Pred vsako tekmo se ekipe športno pozdravijo

nizerstvo Režonja.

V Športnem društvu Grad smo ponosni, da bo prireditev letos praznovala svoj 10. rojstni dan, kajti izkušnje si pridobivamo od leta 1998, ko smo izvedli 1. božično-novoletni turnir.

Zamisel, da med prazniki poskrbimo tudi za povečano telesno aktivnost, se je pokazala kot pozitivna. Upamo, da bo na jubilejnem, 10. turnirju končno na najvišjo stopnico stopila ena od domačih ekip, kajti vedno so nekje blizu, za sam »finiš« pa jim vedno zmanjka nekaj športne sreče.

Andreja CELEC



Zmagovalna ekipa »Na jasi« Bodonci



## INVESTICIJE V KRUPLIVNIKU

Lansko jesen je bil uresničen plan dela za leto 2006 tudi v Kruplivniku, tj. asfaltiranje ceste h gasilskemu domu, povezava in investiranje ceste od Reinigara do Recka z izgraditvijo in razširitvijo mostu ter asfaltiranjem Kakerjevega odcepa. Skupno v dolžini cca. 1 km asfaltiranja cest.

Financiranje osnove (navoz) so omogočili vaščani Kruplivnika s pobiranjem denarnih sredstev v višini 1,630.000 SIT. PGD Kruplivnik je prispevalo 100.000 SIT, prav tako je 100.000 SIT prispevalo Društvo žena in deklet Kruplivnik. Asfaltno prevleko je omogočila Občina Grad.

Rekonstrukcijo mostu so izvršili delavci režijskega obrata Občine Grad.

Bankine ob novonastalih asfaltiranih odcepih so uredili vaščani sami, iz bližine odcepov cest. Dela so bila prenos iz Programa dela za leto 2005. Med drugim je bila vnesena sanacija (navoz) dovozne poti za uporabnike njivskih površin v neposredni oddaljenosti od Reckove ceste v dolžini ca. 100 m. Skupno z izkopavanjem (čiščenjem) jarkov pod »Martinom« so stroški teh del znašali 280.000 SIT, kar je bilo odšteto iz vaškega proračuna.

Ciril MIHALIČ, Štefka BOHAR



Asfaltirana cesta pred gasilskim domom



Most v Kruplivniku

## PRESTOP IZ STAREGA V NOVO LETO



Športno društvo Radovci je ob prehodu starega v novo leto pripravilo za obiskovalce zabavo z ognjemetom na športno rekreacijskem objektu v Radovcih. Bilo je poskrbljeno za dobro hrano in pijačo, ni pa manjkalo dobre volje in čudovitega vzdušja ob polnočnem ognjemetu. Pa tudi brez najlepših želja, ki naj so spremljevalci v novem letu, ni šlo.

Suzana FARIČ

## PRAZNOVANJE ŽENA IN DEKLET V KRUPLIVNIKU

Tudi v Kruplivniku žene in dekleta rade praznujemo. V ta namen smo se 24. marca ob 19. uri zbrale v Okrepčevalnici »Pri Belem križu« in se na svojevrsten način razveselile, sprostile in preživele prijeten večer. Otroci so nastopili z recitali, pesmijo in skeči. Ob materinskem dnevu smo obiskale tudi nekaj starejših žena, ki se zaradi bolezni oz. starosti niso mogle udeležiti naše prireditve. Našega obiska in rož so se zelo razveselile.

Vsi si želimo v ospredju še več takih prijetnih, skupnih in nepovljivih srečanj!

Štefka BOHAR





## DRUŽABNI VEČER OB MATERINSKEM DNEVU V MOTOVILCIH

Člani DŠKT »Lukaj« Motovilci tudi letos nismo pozabili na materinski dan oz. dan žena. V zahvalo predstavnicam nežnejšega spola za celoten trud in delo, ki ga opravljajo, smo pripravili v prostorih gasilskega doma družabni večer in jim na ta

način vsaj malo poskušali odgnati tegobe in opravila vsakdanjika. Za kulturni program so pod budnim očesom mentorice poskrbeli fantje in punčke iz vasi z deklamacijami in odigranimi igrami, nakar je sledila gostitev za obiskovalce. Po večerji

sta za veselo vzdušje in ples bila zadolžena člana ansambla Duo Danilo. Ob doživetem je bila večina enotnega mnenja, da nam primanjkuje druženje in da se ob naslednji priložnosti spet snidemo.

Branko GRAH ml.



*Najmlajši so pripravili lep program*

## POSTAVITEV JASLIC OB VAŠKI KAPELI V MOTOVILCIH

Za nekatere v najlepšem mesecu, mesecu decembru, smo bili člani DŠKT »Lukaj« Motovilci dokaj aktivni in smo med drugim poskrbeli tudi za praznično vzdušje, če že ni bilo snega. Tako smo na ulično razsvetljavo namestili lučke, postavili božično drevo pred gasilskim domom in priskočili na pomoč pri postavitvi jaslíc ob vaški kapeli. Ob postavljenih jaslícah se je tudi odvijal krajši božični koncert. V našo sredo smo povabili člane KD France Prešeren od Grada, ki so nam s svojim repertoarjem božičnih pesmi polepšali praznični čas.

Branko GRAH ml.

## OBISK MIKLAVŽA V MOTOVILCIH

Decembar je mesec pričakovanj, obdarovanj in lepih želja. Zato smo člani DŠKT »Lukaj« Motovilci v goste povabili Miklavža, da obdari in razveseli otroke. Slednjega so otroci in njihovi starši pričakali ob postavljeni jelki pred gasilskim domom.

Po rahli zamudi je Miklavž končno prispel in nagovoril neučakane otroke, s sabo pa je imel tudi parklja, ki je poskrbel za malo manj pridne. Po krajšem spoznavanju jim je razdelil darila, katere smo priskrbeli s pomočjo društva »Peški« DRS Moto-

vilci. Ker pa se je Miklavžu mudilo naprej, nas je kaj hitro zapustil in zaželel vse dobro, nasmeh in veselje na licih otrok pa sta bila dokaz, da je naš namen bil izpolnjen.

Branko GRAH ml.





**MAŠKERADA V RADOVCIH, 17. FEBRUAR 2007**

Leto je spet naokrog in z njim je prišel tudi pustni čas. In letos je prav nas, Radovčane, doletela ta sreča, da smo organizirali pustno zabavo oziroma ta najbolj »norčavi dan« v letu, kot mu pravijo nekateri. In prav zato, ker pusta najpogosteje imenujemo kar »ta norčavi dan«, to pomeni, da nam je vsem, ki smo bili zbrani vse do ranih jutranjih ur, bilo dopuščeno vse. To je, da smo bili, kar smo želeli, da smo se veselili, plesali, da smo zganjali norčije in

Prepričana sem, da so tudi nekateri, ki so bili med nami, zelo težko čakali trenutek, ko so lahko oblekli najrazličnejše kostume in maske. Poseben čar prireditve so bile vsekakor nekatere domiselne maske, ki so se pokazale občinstvu, se povesele in pridružile ob pijači, jedači in dobri zabavi. Imele so tudi možnost sodelovanja v izboru najlepših maškar, ki pa so bile bogato nagrajene. Vseskozi so bile izpostavljene budnemu očesu komisije, ki jih je

spremljala, zato so morale tudi nekaj pokazati oziroma z nečim pritegniti pozornost. Zaželen pa je seveda bil tudi ples v maskah. In nekateri so se res izkazali.

Naj vas spomnim, da po koncu pusta nikar ne pozabite na post, ki prepoveduje mastno hrano, dobro pijačo in še marsikatero strast, brez katere pa tako moški, kakor tudi ženske nikakor ne moremo.

Suzana FARIČ



*Naše rajanje se je začelo že pred samim pustom.*

si poleg tega privoščili še obilo pijače in hrane. Vse to je bilo dovoljeno, vse to smo počeli, pa nam nihče ni smel ničesar zameriti.

Nekoč je za pusta po vasi teklo veliko maškar. Staro in mlado se je veselilo, hodilo od vrat do vrat in prosilo za sladkarije in krofe. Otroci pa so imeli najraje, če je v žepu kaj zažvenketalo. Takrat v trgovinah še ni bilo takšne izbire kostumov kot danes. Izdelovanje kostuma je imelo zato še poseben čar. Poiskali so blago in stare obleke ter jih preuredili v kostume za princese, vile, živali in podobne like. Otroci so nestrpnost čakali dan, ko so se lahko našemili.



*Izbrane so bile najlepše in najbolj izvirne maske.*



## PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA V RADOVCIH



Mamicam so zaželeli vse najboljše prav najmlajši



Ob prazniku sta se zbrali starejša in mlajša generacija

*Mamica ljubljena, kaj si želiš,  
ko se na praznik zjutraj zbudiš?*

*Lahko ti narišem čarobne stvari,  
moj čopič vsem tvojim željam sledi.*

*Lahko ti narišem pravljичni grad,  
na vrata napišem:  
Rad te imam...*

Kot že vsako leto in vedno znova, se tudi letos v mesecu marcu ves svet spomni žensk in mater, naše veličine, žrtvovanja in navsezadnje tudi naše pomembnosti, ki smo jo itak na tak ali drugačen način prispevale našemu okolju.

Biti mati prav gotovi ni lahko naloga, prav tako ni lahka naloga biti dober oče. Ampak z lepo besedo, medsebojnim zaupanjem in ljubeznijo lahko najdemo pot tudi do tega.

Z željo, da bi se počutile zaželenene

in da bi nam moški dokazali, da nas imajo še kako radi, smo pripravili 10. marca v Radovcih prireditve ob dnevu žena, na kateri se je zbralo okrog 80 žensk, deklet, mater in babic. Naši najmlajši so jim pripravili kulturni program. Iz njihovih ust je bilo namreč večkrat slišati, da so njihov dragocen zaklad. Poleg njih so kulturni program še popestrili s svojim nastopom »Grajski veseljaki« in folklorna skupina OŠ Grad ter člana KUD Rožika s svojim skečem. Ni pa zmanjkalo tudi dobre glasbe in seveda kar spada zraven, zabave na plesišču.

Še enkrat več pa so se v kuharskih mojstrovinah res izkazali tudi naši moški, katerim bi se rade še posebej zahvalile za njihov trud. S tem so tudi oni dali potrditev, da svoje ženske zelo cenijo in spoštujejo.

Suzana MARIČ

## DAN ŽENA IN MATERINSKI DAN V VIDONCIH

*PTIČKI ŽE VESELO ŽVRGOLIJO,  
ROŽICE NA VRTU CVETIJO,  
NAŠE MAME IN ŽENE PA SVOJ  
PRAZNIK SLAVIJO.*

Mesec marec je pomladni mesec, v katerem praznujemo dan žena in materinski dan.

V naši vasi so nas moški ponovno prijetno presenetili, saj so za nas, predstavnice nežnejšega spola, pripravili nepozaben večer v počastitev materinskega dneva in dneva žena.

V soboto zvečer, 24. marca, smo se vaščanke zbrale v vaško-gasilskem domu. Prireditve se je začela s kulturnim programom, ki so ga pripravili šolski in predšolski otroci. Kulturni program so popestrili s pesmijo, plesom in skeči, na koncu pa je seveda sledilo voščilo vsem ženam in mamam. V naših očeh so se pojavile tudi solze sreče ob poslušanju toplih besed naših najmlajših.

Med kulturnim programom pa je tudi slastno dišalo iz kuhinje, saj so »vidonski kuharji« pripravili pravo

pojedino. »Vidonski kuharji in natakarji« so nam postregli okusno večerjo, seveda tudi pijače ni manjkalo, poskrbeli pa so tudi za darila ob našem prazniku. Vaščanke smo uživale v večerji in se po večerji ob zvokih domače glasbe zavrtele tudi na plesišču in poklepetale dolgo v noč.

šču in poklepetale dolgo v noč.

Vesele smo, da nas moški razvajajo ob našem prazniku, za kar smo jim seveda hvaležne in upam, da se bo tradicija nadaljevala tudi naslednje leto.

Melita FICKO SAPAČ



Nastopajoči otroci



## ZLATOPOROČENCI V VIDONCIH

V naši vasi Vidonci smo imeli v preteklem letu dve in letos eno zlato poroko. Tega smo seveda zelo veselili. Petdeset zlatih let so naši zlatoporočenci hodili v dvojce skozi življenje, premagovali življenjske ovire in se razdajali svojim otrokom. V ponos in veselje so jim danes njihovi otroci s svojimi družinami, še posebej pa vnuki in pravnuki.

**Kristina in Anton Ropoša** sta 28. oktobra daljnega leta 1956 sklenila zakrament svetega zakona. Ustvarila sta si topel dom na Antonovi domačiji. Njun topel dom je bil tudi poln otroškega smeha. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok: hčerke Slavica, Nada, Jožica, Ivanka in Cvetka ter sinova Martin in Anton. Otroci so odraščali in drug za drugim kot ptički odleteli iz varnega gnezda ter si ustvarili svoje družine. Na domačiji je ostal sin Martin, sin Anton pa si je v bližini ustvaril svoj dom.



*Kristina in Anton Ropoša*

Zlato poroko sta praznovala 28. oktobra lansko leto in ravno na ta dan sta si v cerkvi Marije Vnebovzete pri Gradu ponovno obljubila večno zvestobo in ljubezen. Slovesnosti so se udeležili njuni otroci s svojimi družinami – vnuki in pravnuki. Po končani slovesnosti so imeli svečano kosilo, ki pa je hkrati bilo tudi pravo družinsko srečanje.

**Angela in Alojz Kular** sta sklenila zakonsko zvezo 2. septembra 1956. Skupen dom sta si ustvarila na Alojzevi domačiji. Alojz je imel doma delavnico, v kateri je izdeloval

in popravljaj lesene sode za vino, Angela pa je skrbela za družino. V zakonu se jima je rodilo pet otrok: sinovi Jože, Anton in Alojz ter hčerki Marija in Valerija. Sin Anton in hčerka Valerija imata svoje družine, sin Jože živi v daljni Ameriki, hčerka Marija je zaposlena v sosednji Avstriji, sin Alojz pa je ostal na domačiji.



*Angela in Alojz Kular*

Ob koncu lanskega koledarskega leta, 30. decembra sta praznovala obletnico svoje poroke s svojimi najdražjimi. Poročno slavlje je potekalo v grajskem poslopju pri Gradu, nato pa še v domači cerkvi. Po končanem poročnem slavlju pa je sledilo praznično kosilo.

**Gizela in Jurij Horvat** sta svoja mladostna leta preživela v Vidoncih na svojih domačijah. Med njima je vzplamtela ljubezen in pred pol stoletja, 11. februarja 1957 sta si izmenjala zlato obročke. Po poroki sta si



*Gizela in Jurij Horvat*

ustvarila skupen dom na moževi domačiji. Ves čas sta skrbela za toplino svojega doma in se razdajala svojim otrokom: hčerki Ani, Cilki, Nadi in Mileni ter sinu Jožetu. Otroška leta so hitro minila in otroci so si ustvarili svoje družine. Jurij in Gizela imata danes sedem vnukov in eno vnukinjo ter enega pravnuka.

Za praznovanje zlate obletnice poroke sta izbrala 18. februar. Na ta dan sta si ponovno obljubila večno zvesto in ljubezen. Cerkveni obred je potekal v farni cerkvi pri Gradu, civilni obred pa v poročni dvorani v grajskem poslopju. Po končanem civilnem in cerkvenem obredu pa je sledilo svečano kosilo.

Ob tej priložnosti še enkrat čestitamo vsem zlatoporočencem in jim želimo obilo sreče, zdravja in veselja. Njihovo življenje naj bo z rožicami posuto in s soncem posijano.

Melita FICKO SAPAČ





## DOGAJANJE V KRAJINSKEM PARKU GORIČKO



*Delavnica Sonnengartl  
(foto: Andrea Adler König)*

### **Na delavnici pri kooperaciji Sonnengartl**

Decembra 2006 so bili ponudniki gostinskih in prenočitvenih storitev z območja Krajinskega parka Goričko in Jeruzalema na obisku ponudnikov kooperacije Sonnengartl, pokrajine južne Gradišćanske v Avstriji, 5. februarja 2007 pa so gostje spoznali tudi turistično ponudbo Goričkega. Ker so vsi ponudniki začutili potrebo po povezovanju in sodelovanju v turizmu na območju treh regij, so se 27. februarja 2007 udeležili skupnega izobraževanja v Avstriji v Minihof Liebau, pri zastopnici kooperacije Claudii Fartek. Delavnico je vodila Andrea Adler König pod naslovom »Kooperacija – marketing s srcem in pametjo«. Z območja KP Goričko se je delavnice udeležilo 5 ponudnikov. Najprej so razmišljali o ciljnih skupnega sodelovanja, kot so spoznavanje, pridobivanje zaupanja, možnosti znotraj kooperacije, skupnih korakov in možnih skupnih poti. Udeleženci so razvijali ideje oz. skupna vodila, kot so »Čudovita mozaična kulturna krajina«, »Skupna zgodovina obmejnih regij«, »Prisrčni gostitelji v majhnih družinskih podjetjih«, »Gurmanski užitek«, »Izmenjava gostov«, »Vrednote – prijateljstvo, zaupanje, prisrčnost in kvaliteta«.

Na Goričkem podobne kooperacije, kot je Sonnengartl, še ni, je pa v fazi priprave. Primer kooperacije v Avstriji služi kot primer pri snovanju ciljev in kriterijev za ustanovitev kooperacije pri nas. Ponudniki so bili z izobraževanjem zadovoljni in vodja delavnice je zaključila, da čuti med udeleženci pozitivno vzdušje in možnost sodelovanja vnaprej. Med udeleženci delavnice se je oblikovala delovna skupina, ki bo skrbela za usklajeno povezovanje in delovanje v prihodnje.

Štefanija FUJS

### **Obisk ministra za zunanje zadeve, g. Dimitrija Rupla**

Ob priliki delovnega obiska slovenske vlade v Pomurju, nas je 21. februarja na gradu obiskal zunanji minister g. Dimitrij Rupel. Po uvodnem pozdravu smo ministru predstavili začetek in razvoj tri-deželnega parka v odnosu do sosednjih držav, Avstrije in Madžarske. Predstavili smo mu naše povezovanje in delovanje pri izvajanju mednarodnih projektov v programih INTERREG IIIA in IIIB ter implementacijo ideje Evropske Zelene vezi, ki združuje obmejna območja varovane narave in njihove prebivalce ob nekdanji Železni zavesi Evrope. Posebej smo poudarili tudi skrb za slovensko manjšino v Porabju in majhno število mejnih prehodov med prehodom Kuzma in Hodoš. Seznanili smo ga tudi za načrtovano gradnjo sežigalnice odpadkov v Heiligenkreuzu v Avstriji na severni meji 3-deželnega parka pred Monoštom in raziskavah za skladiščenje zemeljskega plina na madžarski strani v Bayanszenye na drugi strani Hodoša. Minister nas je z zanimanjem poslušal in nam razložil, da mejnih prehodov kmalu ne bo več, po tem, ko se bo uveljavila Shengenska meja. O načrtovanih investicijah v obmejnem pasu Slovenije pa še ni bil obveščen.

Po krajšem sprehodu po gradu in grajskem dvorišču je g. Dimitrij Rupel nadaljeval pot preko mejnega prehoda v Martinje/Gornji Senik-Alsósözölnök v Slovensko Porabje na Madžarskem, kjer je obiskal osnovno šolo in se srečal s pripadniki manjšine.

Stanka DEŠNIK



*Obisk ministra Rupla (foto: Stanka Dešnik)*

### **Predavanje »Vrtovi in ogradi v Krajinskem parku Goričko«**

2. marca 2007 smo na OŠ Kuzma organizirali predavanje z naslovom »Vrtovi in ogradi v Krajinskem parku Goričko«. Krajinski park Goričko je območje varovane narave in kulturne krajine in v vrtovih se kaže človekov odnos do narave in do sosedov. Kakšni so in kakšni naj bi bili vrtovi na Goričkem, so udeležencem predstavili štirje predavatelji. Stanka Dešnik je predavala o vrtni umetnosti na Goričkem, Aleksander Šiftar je predstavil drevnino, ki je primerna za sonaravno zasajevanje goričkega prostora, Kristjan Malačič je pripravil predavanje z naslovom Med vrtom in sadovnjakom, Miša Pušenjak pa je spregovorila o tem, da je ekološka pridelava zelenjave korak naprej v kmetijstvu in ne nazaj.

Predavanju je prisostvovalo 46 zainteresiranih in velika udeležba priča o tem, da je bilo le-to pripravljeno ob pravem času pred pričetkom pomladi.

Štefanija FUJS



*Predavanje o vrtovih in ogradih  
(foto: Stanka Dešnik)*



## ***Dvoživke in postavljanje ograj ob Ledavskem jezeru***

Vsako leto spomladi dvoživke zapustijo zimska skrivališča in se odpravijo proti mrestiščem (mlake, jezera, potoki, manjša vodna telesa), kjer se razmnožujejo. Kako daleč so mrestišča od prezimovališč, se pri različnih vrstah razlikuje. Recimo pupki, zelene rege in zelene žabe, prehodijo po nekaj sto metrov, krastače pa lahko prepešačijo tudi nekaj kilometrov. Pri tem velikokrat prečkajo ceste, kar je za mnoge usodno.

Vse dvoživke so zelo ogrožene in njihovo število iz leta v leto upada. Dokaz za to so različne raziskave in tudi to, da so vse uvrščene na rdeč seznam ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. So zelo občutljive na kakršnekoli posege v naravno okolje in onesnaževanje, zato za predele, kjer se še pojavljajo v večjem številu, lahko rečemo, da so še v dobrem stanju. Poleg onesnaževanja in uničevanja njihovih habitatov (mlak), je promet eden glavnih dejavnikov ogrožanja, saj ogromno osebkov konča svojo življenjsko pot pod kolesi objestnih voznikov. V naravi imajo dvoživke izredno pomembno vlogo pri vzdrževanju naravnega ravnovesja. So pa tudi zelo koristne nam ljudem, saj pospravijo velike količine žuželk in njihovih ličink. Pri tem je še posebej uspešna krastača, ki je marsikdo ne mara samo zaradi njenega videza. Varujmo dvoživke in one bodo nas.

Na regionalni cesti Cankova – Kuzma že četrto leto zapored poteka akcija »Pozor, žabe na cesti!« Letos pri akciji ponovno sodelujeta Javni zavod Krajinski park Goričko in Center za kartografijo favne in flore. Organizacijo postavitve začasne varovalne ograje za dvoživke ob Ledavskem jezeru je prevzela strokovna služba JZ KPG. Na približno 600 m dolgem odseku ceste, kjer je selitev dvoživk v in iz Ledavskega jezera po raziskavah iz prejšnjih let največja, smo postavili začasno varovalno ograjo, ki krastačam in žabam preprečuje prehajanje čez cesto. Ograja je postavljena tako, da živali vodi v vgrajene podhode, kar se je izkazalo

kot zelo uspešna metoda preprečevanja njihovega pomora na cestah. Z akcijo želimo poudariti velik pomen teh ograj, saj le tako opravlja celoten ukrep svojo nalogo – preprečuje živalim dostop na cestišče in jih hkrati skozi podhode varno pripelje na drugo stran ceste, od koder nadaljujejo svojo pot na mrestišča.

Kristijan MALAČIČ



*Samček navadne krastače  
(foto: Kristijan Malačič)*

## ***Srečanje vodarjev ob svetovnem dnevu voda***

Svetovni dan voda (»Voda za življenje« – 22. marec) na Goričkem smo v Krajinskem parku Goričko obeležili s srečanjem vodarjev na gradu Grad. Javni zavod Krajinski park Goričko in Društvo vodarjev Slovenije sta 21. marca 2007 na gradu Grad organizirala posvet z naslovom »Voda in suša – ravnanje z vodami in njihovimi ekosistemi v porečju Mure«. Popoldanskim predavanjem vodarjev ter strokovnjakom iz Slovenije in Avstrije je sledila razprava in zaključki. Ob tej priložnosti je bila pripravljena tudi razstava, ki je na ogled v viteški dvorani gradu Grad od svetovnega dneva voda do svetovnega dneva zemlje, to je od 21. marca do 22. aprila 2007. Razstava predstavlja delne rezultate projekta »Strokovne podlage za načrt upravljanja s povodjem Ledave in Ledavskega jezera nad zaježitvijo v Kraških in fotografije Društva vodarjev Slovenije.

Štefanija FUJS

## ***Velikonočne delavnice na gradu***

Za zimo pride pomlad in čas praznovanja velike noči. Okrašena jajca so poleg šunke, hrena in potice nepogrešljiva na praznični mizi.

V soboto, 31. marca in v nedeljo, 1. aprila 2007 so gorički rokodelci predstavili izdelke in nastajanje izdelkov, ki za veliko noč krasijo mize in domove. Obiskovalci so si lahko ogledali škrabanje (praskanje) in druge tehnike krašenja remenk, izdelovanje izdelkov iz različnih naravnih materialov (gline, slame, ličja, krme), pletenje košar iz vrbovega šibja, pletenje krblač in krbül iz slame, tkanje na statve, kvačkanje, našivavanje in nastajanje rož iz krep papirja.

V soboto, 31. marca sta potekali tudi dve delavnici nastajanja remek. Na Goričkem in v Prekmurju so žive tri tehnike krašenja jajc: pisanje z voskom, praskanje in luknjanje krhke jajčne lupine. Izdelovanje medenih remenk je potekalo pod vodstvom medicarke Jožice Celec iz Ratkovec, kjer so si udeleženci lahko izdelali medene remenke in jih okrasili kot pravi medicarji na tradicionalen način ali pustili domišljiji prosto pot. Izdelovanje tradicionalnih prekmurskih remenk (tehnika batik) pa je potekalo pod vodstvom mojstrice Elizabete Urisk iz Dobrovnika. Z uporabo voska in barvanja so si obiskovalci lahko izdelali pravo prekmursko remenko.

Velikonočne delavnice in etnološko bogastvo krajine pa smo obogatili še s kulturo in sicer s svečano otvoritvijo Plečnikovih zgodnjih del (31. marca). Razstavo je slavnostno odprl dr. Damjan Prelovšek, direktor Direktorata za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo. Ob tej priložnosti se je s krajšim kulturnim programom predstavil kitarški sekstet in solisti na kitari Glasbene šole iz Murske Sobote. Razstava je na ogled do 31. maja v grajskih prostorih.

1. aprila pa smo v poročni dvorani gradu Grad odstirali »Odseve goriških bregov« avtorice Štefke Bohar. Predstavitve njenega knjižnega prvenca je spremljal krajši kulturni program.

Štefanija FUJS



## SIDONIJA POTOČNIK – IZDELOVALKA KVAČKANIH MOJSTROVIN

Ženski mesec marec nas uvaja v razmišljanje o našem ženskem poslanstvu. Da smo predvsem žene, matere, opravljamo vlogo gospodinje in podpiramo tri vogale v hiši, je že davno znana ženska resnica. Mnoge uspešno uresničujejo svojo kariero in se tudi pokončno postavijo moškim po robu. Ni zanemarljivo, da smo ženske lahko zelo uspešne in v mnogih stvareh ne zaostajamo po svojih sposobnostih za našo drugo polovico. Enega izmed svetov, sposobnosti ročnih spretnosti, ki niso povsem neznani niti »moškemu« svetu, nam odstira Sidonija Potočnik, gospodinja z Dolnjih Slavečev, št. 154.

Moram priznati, da sem bila ob najinem prvem srečanju prijetno presenečena. Vzelo mi je sapo in šele potem sem resnično začela dojemati stvari, ki sem jih videla na svoje oči: od mnogih namiznih kvačkanih kompletov prtov in prtičev, različnih zaves, mnogih gobelinov, pa vse do kvačkanih rož, ki sem jih lahko uzrla na vseh predelih njihovega stanovanja. Lahko bi rekla, da je mojstrica svojih izdelkov.

Z go. Sidonijo Potočnik je nastal

naslednji zapis:

***Kaj vas je motiviralo in kako ste prišli v stik z ročnimi deli?***

»Leta 1993 sem odšla nazaj k možu v Avstrijo, medtem ko sem nekaj časa preživela s svojimi otroki (sinovi) doma, na Dolnjih Slavečih (ko so odrasli). To obdobje od l. 1993 je bil čas, v katerem sem se začela ukvarjati z ročnimi deli. Čutila sem veselje do tega, vendar nisem vedela, kako začeti. Poznala sem prebivalko iz bivše Jugoslavije, po rodu Bosanko, ki se je ukvarjala s kvačkanjem. Zamikalo me je, da bi tudi jaz delala takšne stvari. Prvi vzorec je bil težek, vendar sem se ga lotila in mi je uspel. To mi je bilo v posebno veselje in sem nadaljevala. Potem sem si kupovala revije in si izbirala iz njih vzorce.«

***Kaj ste najraje izdelovali?***

»V zbirki svojih ročnih del imam različne komplete namiznih prtov. Ne spomnim se, koliko kompletov sem izdelala, bilo jih je nešteto.«

***Kdaj ste najraje delali te stvari?***

»Delala sem čez dan, ko sem poleg gospodinjskega dela imela še čas in ob večerih. Vzorce sem vedno de-

lala iz knjig in revij. S svojimi izdelki sem hodila na sejme in mnogim sem jih tudi podarila.«

***Koliko časa porabite, da naredite en namizni prt?***

»V en namizni prt gre 1 kg prejice, 10 dag prejice lahko porabiš v enem tednu, torej sem naredila en prt, če sem se zelo potrudila, v dveh mesecih. Delala sem komplete v različnih barvah, bež, plavi, roza, zeleni, največ pa v beli. Kvačkala sem tudi različne rože – cvetove za v vazo in pa tudi zaves, dolge in polovične. Izvezla sem čez 50 gobelinov različnih velikosti. Nekaj sem jih podarila svojim sinovom in njihovim družinam. Trenutno sem še aktivna z ročnim delom, vendar ne vem, kako bo z vidom v prihodnje.«

Izdelki Sidonije Potočnik so bili med drugim dvakrat razstavljeni na občinski razstavi v Kruplivniku, ki so v bogati meri popestrili razstavo.

Ge. Sidoniji iskreno želim, da bi še dolgo uživala v izdelovanju svojih umetnin in se ji najlepše zahvaljujem za pogovor!

Štefka BOHAR



Sidonija Potočnik med svojimi izdelki



**DRUŠTVO UPOKOJENCEV GRAD**

Če imamo Občino, moramo imeti tudi Društvo upokojencev pri Gradu, je dejala Elizabeta Klement leta 1998 in s tem dala pobudo za ustanovitev samostojnega društva. Pobudo smo med prvimi podprli Jože Štesl, dotedanji poverjenik naših upokojencev pri društvu v Murski Soboti, Jože Volf, Kristina Marič in še nekateri.

Na ustanovnem občnem zboru 14. novembra 1998, kjer nas je bilo 28, smo sprejeli že pripravljena Pravila društva, izvolili vodstvo, se dogovorili za višino članarine in za-

druge odmere, vendar ni tako. »DOLGOST ŽIVLJENJA NAŠEGA« ni več kratka, kot je bila odmerjena našim dedom in pradedom. Dar, ki se mu pravi življenje, nam je kar precej dlje dan, kakor našim prednikom. In to je veliko, zato tega nikar ne zapravimo z nepravilno prehrano in s premalo gibanja na svežem zraku. Poskrbimo, da bo naše življenje kolikor se le da ustvarjalno in delavno, da bomo pozabili na težave, ki nas bremenijo.

In da to dosežemo, poskušamo programe dela sestavljati tako, da

Trebnik, v samostanu Žička kartuzija in kartuzijskem zeliščnem vrtu, lepi so tudi spomini na Marijo Bistriško, na muzej starih hiš v Kumrovcu in na Svete Gore. Vso to lepoto pa so zasenčile lepote Pohorja s svojimi gozdovi, pragozdom in znamenitostmi. Bil je to nepozaben izlet, združen s piknikom v Andrejevem domu. Na Pohorju smo si ogledali slap Skalce, cerkev pri Treh Kraljih, Črno jezero, muzej NOB na Osankarici z ogledom filma, zgodovino steklarstva na Pohorju pa nam je opisal vodič – domačin. Spoznali smo velik del Pohorja, njegove lepote in se naužili prijetnega svežega zraka, lakoto po naporu dnevu pa smo si potešili na samopostrežnem pikniku v že omenjenem domu.

Iz ostalega dela programa naj omenim, da smo tudi družbeno koristni, pa tudi za sočloveka znamo poskrbeti.

Tudi v tem letu se bomo v okviru društva družili ob predavanjih, pohodih, telovadbi, sodelovali bomo na športnem tekmovanju v kegljanju, obiskali bomo naše sovaščane v domovih za ostarele, izvedli bomo dve družabni srečanja s piknikom in dva izleta po naši Sloveniji, udeležili se bomo srečanja upokojencev Slovenije na stadionu pod Pohorjem, sodelovali bomo kot vsako leto spet pri čistilni akciji na dan zemlje, obiskovali bomo tudi druge ostarele po domovih in še bolj razširili našo medsebojno pomoč, sodelovali bomo z ostalimi društvi v občini in tako aktivno bogatili naše dni.

Dodam naj samo še to, da smo se organizirali za pohode po ožji in malo širši okolici našega kraja, da ne bomo samo jadikovali nad leti in zdravjem, pač pa da storimo kaj zanj, da bomo tudi mi lahko rekli: TUDI STAROST JE LEPA. S čim več gibanja bomo poskrbeli, da se bo naše življenje počasneje utrujalo in s tem tudi kasneje končalo. Ne mislimo, da smo že vse storili, še smo lahko koristni, še lahko kaj postorimo, še smo potrebni.

**Za društvo: Kristina MARIČ**



*Upokojenci na izletu v Kumrovcu*

dolžili novo vodstvo, da poskrbi za vpis društva v register. Vpis v register društev je bil opravljen 5. februarja 1999 in od takrat uradno obstaja naše društvo.

Danes lahko rečemo, da so upokojenci društvo sprejeli za svoje, kar dokazuje število članov, saj nas je že 221, pa tudi naši občni zbori so zelo dobro obiskani, pa ne zaradi kosila, ki sledi zboru, pač pa pridemo, ker nam je lepo, če se srečamo, lepo nam je, če smo skupaj, če kam gremo, si kaj povemo, skratka, srečni smo, če smo zdravi in lahko pridemo skupaj, pa četudi je to samo občni zbor. Včasih smo mislili, da se življenje z leti zoži, zagreni, zapre, da človek z leti v sebi in za

nas v njih čim več najde kaj zase. Ker so člani našega društva večinoma kmečki upokojenci, ki so si del svoje pokojnine pridobili s sezonskim delom v Avstriji, so njihove pokojnine male, kakor so bile tudi plače ali pa jih sploh ni bilo, zato niso imeli v svojem aktivnem življenju možnosti za potovanja in spoznavanje svoje domovine. To poskušamo nadoknaditi sedaj z ogledi ožje in širše domovine, pa tudi zamejstva. Naš program pa ne zajema samo izletov, pač pa še kaj drugega.

Od treh izletov, na katerih smo bili v letu 2006, so bili vsak zase nekaj lepega, posebnega in na svojstven način doživetega. Lepo je bilo v Slovenskih Konjicah – v dvorcu



## PRIROČNIK ZA SREČNE UPOKOJENCE

Založba Maks Viktor d.o.o. je nasploh prvič v Sloveniji izdala priročnik za upokojensko populacijo z naslovom »Praktični vodnik za upokojence«, ki na prijazen in poljuden način obravnava vse vidike upokojenskega življenja: upokojensko politiko, statistične preglede, pokojnine, bolezni, zdravstveno varnost upokojencev, socialno varstvo, izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, turizem, hobije, rekreacijo...

V 64 poglavjih na 350 straneh vam 38 strokovnjakov podaja strokovne in koristne informacije za upokojensko populacijo, del priročnika pa je

zasnovan kot pregled turističnih destinacij širom Slovenije. Skoraj sto ustanov in podjetij je omogočilo, da je priročnik kljub profesionalni zasnovi, oblikovanju in obsegu cenovno dosegljiv vsakomur.

Cena v prednaročilu s 25% popustom je 19,00 EUR. Ustanovam, ki se ukvarjajo z upokojensko populacijo, nudimo še dodatnih 10% popusta, upokojencem pa 25% popusta. Prednaročniške cene veljajo do izida priročnika v sredini marca, naročila pa sprejemamo na brezplačnem telefonu: 080 15 17.

**P  
R  
E  
D  
N  
A  
R  
O  
Č  
I  
L  
O**

**Praktični vodnik** 080 15 17

za upokojence

Zbirka strokovnih in koristnih informacij za upokojence in delavce, ki se na upokojeve bele pripravljajo: 38 avtorjev v 64 poglavjih na 350 straneh na poljuden način o strokovnih temah.

Cena priročnika: <b>19,00 €</b> (4.553,16 SIT)	Upokojenci - 25% <b>14,25 €</b> (3.414,87 SIT)
--	--

Založba Maks Viktor d.o.o.  
Prelomova cesta 2, 1000 Ljubljana, tel.: 01/244 42 80  
Cena prednaročila v prednaročilu velja 25% popust. Upokojencem dodatno še dodatni 25% popust. Za cene veljajo do izida knjige.

## VINOTOČ »POD FIGO«

S prejšnjo številko smo pričeli predstavljati turistično ponudbo v naši občini. Tako vam bomo najprej predstavili ponudnike, ki obiskovalcem nudijo tudi namestitve v sobah ali apartmajih. Po predstavitvi »Gruške & džabuke« vam predstavljamo še enega ponudnika s »sadnim« nazivom in sicer je to Vinotoč »Pod figo« iz Vidoncev. Pa ga spoznajmo.



Razen gostinske ponudbe na vinotoču nudijo tudi sobe za goste. Trenutno lahko na vinotoču prenoči sedem ljudi, v prihodnje pa tudi več oseb, saj načrtujejo razširitev sob za goste s prenočišči. Gostje lahko uživajo v lepotah narave, prisluhnejo ptičjemu petju ali pa se odpravijo na sprehod peš ali pa kar s kolesom. V bližini vinotoča se nahaja ograjen travnik in na njem se pase tudi konj. Današnji otroci imajo redko kdaj priložnost, da se srečajo s konjem.

Vinotoč »Pod figo« nudi tudi krasen razgled, od koder lahko opazujemo mariborsko Pohorje, Tešenski hrib v Avstriji in seveda čudovito goričko pokrajino.

Na vinotoču vas prijazno osebje družine Kerec pričakuje ob vikendih (petek, sobota in nedelja) in seveda tudi ob praznikih. Vinotoč lahko obiščete tudi ob ostalih dnevih po predhodni najavi.

Izkoristite tople pomladanske in poletne dneve za sprehode v naravi po občini Grad, oglejte si stoletno figo v Vidoncih in se v senci njene krošnje tudi okrepčajte z domačimi dobrotami.

Melita FICKO SAPAČ

### VINOTOČ »POD FIGO«

Verjetno se vsak izmed nas sprašuje, zakaj se vinotoč v Vidoncih imenuje »POD FIGO«. Ime »Pod figo« je vinotoč dobil v čast stoletni figi – smokvi. V senci njene krošnje se lahko v poletnih mesecih ohladite in seveda tudi okrepčate. Ne samo v poletnih mesecih, tudi v ostalih mesecih leta se lahko okrepčate v vinotoču z domačimi jedmi in pijačami. Postreženi boste z domačimi suhomesnatimi izdelki, z zelenjavo iz domačega vrta, posladkate pa se lahko tudi s prekmursko gibanico, retaši ali posolanko. Ob okusni hrani pa lahko popijete tudi kozarec domačega belega ali rdečega vina ali pa si zaželite domači sok, domače figovo žganje ali razne likerje, ki jih seveda tudi sami pripravljajo.





## DELOVNA TELES A OS

Na konstitutivni seji Občinskega sveta Občine Grad so bili imenovani v odbore in komisije naslednji:

### A. KOMISIJA ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE IN IMENOVANJA

1. Marjana ŠTRTAK KOVAČ, Grad 68/a – predsednica
2. Jožef SEVER, Radovci 8 – član
3. Silvester ŽELEZEN, Grad 172/c – član
4. Gabriel SEMLER, Grad 32/a – član
5. Viljem HAJDINJAK, Dolnji Slaveči 17 – član

### B. NADZORNI ODBOR

1. Slavica POTOČNIK, Dolnji Slaveči 154
2. Suzana FARIČ, Radovci 8/a
3. Stanislav SUKIČ, Grad 39

### C. KOMISIJA ZA STATUTARNO PRAVNA VPRAŠANJA

1. Evgen ŠKODNIK, Dolnji Slaveči 1 – predsednik
2. Branimir KOKOL, Vidonci 126/b – član
3. Marjana ŠTRTAK KOVAČ, Grad 68/a – član

### D. ODBOR ZA NEGOSPODARSTVO IN JAVNE DRUŽBENE DEJAVNOSTI

1. Silvester ŽELEZEN, Grad 172/c – predsednik
2. Franc DERVARIČ, Kovačevci 23 – član
3. Darinka BAUER, Grad 188/d – članica
4. Štefan DERVARIČ, Dolnji Slaveči 126 – član
5. Angela RECEK, Kruplivnik 39 – članica

### E. ODBOR ZA INFRASTRUKTURO

1. Jožef SEVER, Radovci 8 – predsednik
2. Janez KEREK, Vidonci 97 – član
3. Cvetka FICKO, Radovci 25/a – članica
4. Milan ČONTALA, Motovilci 26 – član

### F. ODBOR ZA GOSPODARSTVO IN TURIZEM

1. Ludvik KOČAR, Grad 33 – predsednik
2. Franc SOLAR, Dolnji Slaveči 63 – član
3. Drago GRAH, Vidonci 116 – član
4. Silvester DERVARIČ, Kruplivnik 3 – član
5. Stanislav KEREK, Kruplivnik 82 – član

### G. ODBOR ZA CIVILNO ZAŠČITO

1. Franc SOLAR, Dolnji Slaveči 63 – predsednik
2. Branimir KOKOL, Vidonci 126/b – član
3. Franc ŠALAMON, Dolnji Slaveči 82 – član
4. Milan RECEK, Kruplivnik 39 – član

### H. ODBOR ZA KMETIJSTVO

1. Franc DERVARIČ, Kovačevci 23 – predsednik
2. Janez KEREK, Vidonci 97 – član
3. Franc SOLAR, Dolnji Slaveči 63 – član
4. Stanislav SMODIŠ, Radovci 2 – član
5. Franc GRAH, Kruplivnik 36 – član
6. Darko HUBER, Grad 175 – član

### I. ODBOR ZA ŠPORT IN REKREACIJO

1. Stanislav KEREK, Kruplivnik 82 – predsednik
2. Evgen ŠKODNIK, Dolnji Slaveči 1 – član
3. Janez KEREK, Vidonci 97 – član
4. Emil ŠERUGA, Grad 188/b – član
5. Viljem GRAH, Motovilci 42 – član

### J. KOMISIJA ZA RAZDELITEV POŽARNE TAKSE

1. Viljem GRAH, Motovilci 42 – predsednik
2. Franc ŠALAMON, Dolnji Slaveči 82 – član
3. Silvester DERVARIČ, Kruplivnik 3 – član
4. Alojz KULAR, Vidonci 70 – član

### K. SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

1. Branimir KOKOL, Vidonci 126/b – predsednik
2. Anton BUČEK, Grad 161/b – član
3. Janez ZRIM, Motovilci 48/a – član
4. Karel ŠALAMON, Fikšinci 2 – član

### L. OBČINSKA VOLILNA KOMISIJA

1. Romana GAJŠEK, Ulica Staneta Rozmana 12, 9000 M. Sobota – predsednica
2. Slavica FUJS, Motovilci 60 – namestnica predsednice
3. Gabriel SEMLER, Grad 32/a – član
4. Zlatica FARIČ, Kruplivnik 44 – namestnica člana
5. Anton CÖR, Kovačevci 31 – član
6. Tatjana MELIN, Radovci 50 – namestnica člana
7. Franjo PILAJ, Vidonci 68 – član
8. Viljem HAJDINJAK, Dolnji Slaveči 17 – namestnik člana

### M. PREDSTAVNIKI V SVETU ZAVODA OŠ GRAD

1. Stanislav KEREK, Kruplivnik 82
2. Franc SOLAR, Dolnji Slaveči 63
3. Franc DERVARIČ, Kovačevci 23

### N. UREDNIŠKI ODBOR INFORMATIVNEGA GLASILA OBČINE GRAD

1. Danijela KRPIČ, Grad 75 – glavna urednica
2. Mateja KNAP, Dolnji Slaveči 143
3. Amalija SUKIČ, Grad 172/c
4. Doris TROHA, Kovačevci 1
5. Štefanija BOHAR, Kruplivnik 32
6. Tatjana GRAH, Motovilci 42
7. Suzana FARIČ, Radovci 8/a
8. Melita FICKO SAPAČ, Vidonci 107
9. Alojz TUŠKEI, Jordan 22, Tropovci, 9251 Tišina

Za podžupana Občine Grad je bil imenovan g. **Jožef SEVER**, Radovci 8.



## POSTAVITEV JAVNE E-TOČKE

Občina Grad se je v letu 2006 prijavila na javni razpis »Postavitev javne e-točke z brezžičnim dostopom«, ki ga je razpisalo Ministrstvo za gospodarstvo. Na razpis je prispelo 222 vlog. Ministrstvo je omogočilo financiranje 64 projektov, med katerimi je tudi Občina Grad dosegla zadostno število točk in tako dobila financiranje javne e-točke z brezžičnim dostopom v višini 5.977.413,12 SIT (24.943,30 EUR).

V sklopu projekta je bil izgrajen brezžični širokopasovni dostop do interneta (dve brezžični dostopni točki, ki pokrivata cca. 600 m v krogu 360° vidne linije od mesta antene). Dostopni točki sta pri Gradu na občinski stavbi (pokriva Pörgo) in v Radovcih na gasilskem domu (pokriva del Radovcev, Kruplivnika in Vidoncev). Po vzpostavitvi dostopnih točk smo občane preko informatorja obvestili o brezplačnem dostopu do interneta, za kar se je prijavilo preko 20 interesentov.

Projekt e-točka zajema tudi 4 računalnike in infomat. S tem smo omogočili tako domačim uporabnikom kot obiskovalcem dostop do svetovnega spleta. Računalniki, ki vsebujejo programe word, excel in spletni brskalnik, se trenutno nahajajo v avli občinske stavbe (Krajevni urad), namenjeni pa so vsem, ki nimajo možnosti dostopa do interneta oz. nimajo osebnega računalnika. Tako lahko na teh računalnikih pišejo, urejajo besedila in tabele ter brskajo po internetu, vse dokumente pa si lahko shranijo na disketo ali USB ključ oz. »zapečejo« na CD. Računalniki so za vse občane dostopni v času delovnih ur občine, od ponedeljka do četrta od 8. do 16. ure, v petek od 8. do 14. ure.

Infomat, na katerem si obiskovalci lahko ogledajo znamenitosti in ponudbo naše občine, pa bo po izgradnji bencinske črpalke prestavljen na tisto lokacijo, saj bo tako dostopen večjemu številu domačih in tujih obiskovalcev.

Danijela KRPIČ



Štirje računalniki v avli občinske stavbe

## POROČILO O ODVOZU ODPADKOV V LETU 2006

Podjetje Saubermacher & Komunala nam je posredovalo poročilo o ustvarjenem prometu in količini zbranih odpadkov v letu 2006 v naši občini. Podatki so razvidni v tabelah.

### 1. Komunalni odpadki iz gospodinjstev in iz opravljanja dejavnosti

#### a) ZABOJNIKI

Naselje	Zabojniki			št. odvozov letno	m <sup>3</sup>
	120 litrov	240 litrov	1100 litrov		
DOL. SLAVEČI	88	4	3	13	192,66
GRAD	28	162	9	13	677,82
KOVAČEVCI	18	–	–	13	28,08
KRUPLIVNIK	37	10	1	13	103,22
MOTOVILCI	1	69	2	13	245,44
RADOVCI	52	7	1	13	117,26
VIDONCI	74	14	–	13	159,12
<b>SKUPAJ</b>	<b>298</b>	<b>266</b>	<b>16</b>		<b>1.523,60</b>

#### Skupaj OBČINA GRAD:

– odvoz z zabojniki	1.523,60 m <sup>3</sup>	
– papir – 8 zabojnikov	58,50 m <sup>3</sup>	
– steklo – 10 zabojnikov	31,20 m <sup>3</sup>	1.693,63 m <sup>3</sup>
– plastika – 7 zabojnikov	44,20 m <sup>3</sup>	
– kovine – 8 zabojnikov	36,14 m <sup>3</sup>	
– promet		
– v skladu s cenikom občine Grad	<b>4.544.504,21 SIT</b>	
– v skladu s pogodbenimi cenami	<b>476.285,10 SIT</b>	
<b>SKUPAJ</b>	<b>5.020.789,31 SIT</b>	

#### b) VREČKE 105 kom – promet: 50.657,90 SIT

#### c) ZABOJNIKI (5, 7 in 8 m<sup>3</sup>)

	v skladu s cenikom
	Občine GRAD
Količina	323 m <sup>3</sup>
<b>Promet</b>	<b>1.141.256,88 SIT</b>

$$1 \text{ m}^3 = \frac{6.212.704,09 \text{ SIT}}{2.025,04 \text{ m}^3} = 3.067,94 \text{ SIT/m}^3$$

#### d) ODLAGANJE NA DEPONIJI:

5.948,71 SIT (iz gospodinjstev) + 120.908,00 SIT (iz opravljanja dejavnosti) = **126.856,71 SIT**

#### e) ZBIRNI CENTER ZA LOČENO ZBIRANJE FRAKCIJ VIDONCI: **904.783,38 SIT**

#### 2. Nevarni odpadki iz gospodinjstev

– akcije: 1  
– promet: 1,082.210,00 SIT

#### 3. Kosovni odpadki iz gospodinjstev

– količina: 114 ur  
– promet: 1,374.420,00 SIT

#### 4. Odškodnina za deponijo v Puconcih

756.153,29 SIT

#### 5. SKUPAJ PROMET V OBČINI GRAD (brez odškodnine):

**9.700.974,18 SIT**



## KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI GRAD V LETU 2007

PRIREDITEV	Datum in kraj	Organizator	Informacije
<b>MAŠKERADA v Radovcih</b>	<i>17. februar 2007</i> Radovci, gas. dom	PGD RADOVCI	Stanislav Smodiš, 041/331-028
<b>DAN ŽENA in MATERINSKI DAN</b>	<i>24. marec 2007</i> Grad, kult. dvorana	KD France Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 02/553 11 31
<b>OČIŠČEVALNA AKCIJA</b>	<i>21. april 2007</i> cela občina	Občina GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84
<b>20. srečanje harmonikarjev - VAŠKI GODEC</b>	<i>26. april 2007</i> Radovci	ŠD RADOVCI	Alojz Sukič, 02/553 18 23
<b>II. BORISOV MEMORIAL</b>	<i>1. maj 2007</i> Vidonci, igrišče ŠD	ŠD VIDONCI	Mitja Sapač, 041/330-999
<b>22. TEK NA GRAD in 5. POHOD PO GRADU IN OKOLICI</b>	<i>26. maj 2007</i> Grad, nog. igrišče	ŠD GRAD	Andreja Celec, 031/460-623 <a href="mailto:andreja.celec@apms.si">andreja.celec@apms.si</a>
<b>BINKOŠTNI POHOD TREH DEŽEL (A, H, SLO)</b>	<i>27. maj 2007</i> Grad z okolico	ŠRD DOLNJI SLAVEČI	Evgen Škodnik, 031/332-353
<b>6. POHOD PO MOTOVILCIH</b>	<i>3. junij 2007</i> Motovilci	»PEŠKI« DRS MOTOVILCI	Jože Šadl, 041/320-736
<b>POHOD PO KRUPLIVNIKU</b>	<i>24. junij 2007</i> Kruplivnik	DŽD KRUPLIVNIK	Zlatica Farič, 02/553 13 52
<b>GASILSKO TEKMOVANJE za memorial Draga Vidonje</b>	<i>30. junij 2007</i> Dolnji Slaveči	PGD DOLNJI SLAVEČI	Jožef Pozvek, 041/340-454
<b>OBČINSKE VAŠKE IGRE</b>	<i>3. julij 2007</i> Kovačevci	ŠD KOVAČEVCI	Martin Žokš, 040/433-408
<b>RAZSTAVA ROČNIH DEL IN DOMAČE OBRTI</b>	<i>5. avgust 2007</i> Kruplivnik	DŽD KRUPLIVNIK	Zlatica Farič, 02/553 13 52
<b>7. OBČINSKI PRAZNIK</b>	<i>8. avgust 2007</i> Grad, kult. dvorana	OBČINA GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84
<b>12. POHOD PO DOLNJIH SLAVEČIH</b>	<i>11. avgust 2007</i> Dolnji Slaveči z okolico	ŠRD DOLNJI SLAVEČI	Evgen Škodnik, 031/332-353
<b>OBČINSKI TURNIR V MALEM NOGOMETU</b>	<i>12. avgust 2007</i> Radovci, igrišče	ŠD RADOVCI	Alojz Sukič, 02/553 18 23
<b>PRAZNIK MARIJE VNEBOVZETE</b>	<i>15. avgust 2007</i> Grad, žup. cerkev	ŽUPNIJSKI URAD GRAD	Štefan Kuhar, 02/55 88 350
<b>KRAMARSKI SEJEM »VEL'KA MEŠA«</b>	<i>15. avgust 2007</i> Grad - Pörga	OBČINA GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84
<b>2. POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI</b>	<i>16. september 2007</i> grad Grad z okolico	»SKOURIŠ« Društvo za razvoj in promocijo turizma Občine Grad	Turistična pisarna, 02/553 18 44 <a href="mailto:skouris@siol.net">skouris@siol.net</a>
<b>8. NOČ ČAROVNIC</b>	<i>28. oktober 2007</i> Grad, grajski park	OBČINA GRAD	Lidija Krpič, 02/551 88 84
<b>ANDREJEV SEJEM</b>	<i>1. december 2007</i> grad Grad	TD GRAD	Marija Hüll, 02/553 11 06
<b>PETJE POD BOŽIČNO JELKO</b>	<i>25. december 2007</i> Grad - Pörga	KD France Prešeren GRAD	Marjeta Semler, 02/553 11 31

Prireditve in novice o dogodkih v občini lahko spremljate na spletni strani Občine Grad: [www.obcina-grad.si](http://www.obcina-grad.si).  
Informacije: Občina Grad, tel. 02/551 88 90.



*Velikonočni blagoslov  
naj vam prinese pomlad,  
pričara nasmeh na lica  
in napolni srca z radostjo!*







# OBČINA Grad



april 2007

## URADNE OBJAVE

Na podlagi 10. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 22/98), Pravilnika o vrednotenju programov športa v javnem interesu v Občini Grad, ki se sofinancirajo iz proračunskih sredstev in letnega programa športa Občine Grad za leto 2007, ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta, objavlja Občina Grad naslednji

### JAVNI RAZPIS

#### za sofinanciranje programov športa v Občini Grad za leto 2007

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Grad, Grad 172, 9264 Grad.
2. Na razpis za sofinanciranje programov športa se lahko prijavijo:
  - športna društva,
  - zveze športnih društev,
  - zavodi s področja vzgoje in izobraževanja,
  - zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa.Vsebina prijave je določena v razpisni dokumentaciji.
3. Predmet javnega razpisa so naslednje vsebine v športu:
  - a) Športna vzgoja predšolskih otrok,
  - b) Športna vzgoja šoloobveznih otrok,
  - c) Športna vzgoja otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport,
  - d) Športna vzgoja mladine,
  - e) Športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport,
  - f) Športna dejavnost študentov,
  - g) Kakovostni šport,
  - h) Športna rekreacija.
4. Pogoji in merila, po katerih se izberejo izvajalci letnega programa športa na lokalni ravni v letu 2007, so določeni v Pravilniku o vrednotenju programov športa v javnem interesu v Občini Grad, ki se sofinancirajo iz proračunskih sredstev. Vlagatelji, ki imajo poleg športnih dejavnosti registrirane še druge dejavnosti, se lahko prijavijo samo za eno dejavnost.
5. Okvirna višina sredstev, ki je namenjene za programe iz točke 3. a) do h) javnega razpisa je 11.000 EUR (2.636.040,00 SIT).
6. Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2007.
7. Rok za prijavo na javni razpis je **07.05.2007 do 12. ure**. Prijave je potrebno poslati do roka v zaprti kuverti z oznako »**Javni razpis: Sofinanciranje programov športa v letu 2007**« na naslov: Občina Grad, Grad 172, 9264 Grad. Velja prispetje po pošti ali oddaja na Občinski upravi. Če je vloga poslana po pošti, se šteje za pravočasno le, če je prispela na Občinsko upravo do zgoraj navedenega roka.
8. Vloge bo odpirala komisija 11.05.2007. Odpiranje vlog ne bo javno.
9. Rok v katerem bodo potencialni prejemniki obveščeni o izidu javnega razpisa je 15 dni od odpiranja vlog. Z izbranimi izvajalci bomo sklenili pogodbe o sofinanciranju izvajanja programov športa v Občini Grad za leto 2007 v roku 30 dni po sprejemu sklepa župana.
10. Zainteresirani lahko dvignejo razpisno dokumentacijo na Občinski upravi Občine Grad naslednji dan po objavi razpisa. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na spletni strani občine [www.obcina-grad.si](http://www.obcina-grad.si).
11. Vse dodatne informacije lahko dobite vsak delavnik med 8. in 13. uro na sedežu Občine Grad, pri Lidiji Krpič, tel.: 02/551 88 84.

Št.: 67-293/2007  
Grad, 05. april 2007

Občina Grad



Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) in 6. člena Pravilnika o sofinanciranju kulturnih in ljubiteljskih dejavnosti v Občini Grad, Občina Grad objavlja

## **JAVNI RAZPIS**

### **za sofinanciranje kulturnih programov in redne ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Grad v letu 2007**

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Grad, Grad 172, 9264 Grad.
2. Na razpis se lahko prijavijo posamezniki ali pravne osebe registrirane za področje kulture in redne ljubiteljske kulturne dejavnosti, ki:
  - imajo sedež v Občini Grad oziroma opravljajo dejavnost v Občini Grad,
  - imajo zagotovljene materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničitev načrtovanih aktivnosti na področju kulturne in ljubiteljske dejavnosti,
  - imajo organizirano redno dejavnost,
  - imajo urejeno evidenco članstva s plačano članarino.
3. Sofinanciranje iz proračuna za leto 2007 je predvideno za vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih vrednot na področju knjižne, glasbene, plesne, gledališke, likovne, filmske, video dejavnosti in zbiranje in ohranjanje ljudskega blaga, varstva naravne in kulturne dediščine, razstavne in knjižnične dejavnosti ter založništvo, kinematografija, radio in TV in na drugih področjih kulture.
4. Vlagatelji morajo svoje vloge pripraviti in oddati v skladu z razpisno dokumentacijo, ki je na voljo na Občinski upravi Občine Grad in na spletni strani občine [www.obcina-grad.si](http://www.obcina-grad.si). Vlagatelji, ki imajo poleg kulturnih dejavnosti registrirane še druge dejavnosti, se lahko prijavijo samo za eno dejavnost.
5. Okvirna višina sredstev, ki je namenjena za sofinanciranje kulturnih programov in redne ljubiteljske kulturne dejavnosti iz točke 3. javnega razpisa je 4.500,00 EUR (1.078.380,00 SIT).
6. Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2007.
7. Vloga mora prispeti na Občino Grad, Grad 172, 9264 Grad do **07.05.2007 do 12. ure**. Prijave je potrebno poslati do roka v zaprti kuverti z oznako »**Ne odpiraj – razpis KULTURA 2007**«. Velja prispetje po pošti ali oddaja na Občinski upravi. Če je vloga poslana po pošti, se šteje za pravočasno le, če je prispela na Občinsko upravo do zgoraj navedenega roka.
8. V roku prispete vloge bodo obravnavane na podlagi Pravilnika o financiranju kulturnih programov in redne ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Grad, odpiranje ponudb ne bo javno. Nepopolne vloge bodo zavrjene. Vlagatelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni v roku 45 dni od datuma odpiranja ponudb. Z vlagatelji, katerim bodo odobrena sredstva za sofinanciranje ljubiteljskih in kulturnih dejavnosti, bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju programov.
9. Vse dodatne informacije dobite vsak delavnik med 8. in 13. uro na sedežu Občine Grad, pri Lidiji Krpič, tel.: 02/551 88 84.

Št.: 61-294/2007

Grad, 05. april 2007

Občina Grad

Na podlagi Zakona o lokalni samoupravi ZLS-UPB1 (Uradni list RS, št. 100/05) in Pravilnika o stimulaciji študentov Občine Grad, Občina Grad objavlja

## **JAVNI RAZPIS**

### **za dodeljevanje stimulacij študentom Občine Grad**

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Grad, Grad 172, 9264 Grad.
2. Na razpis se lahko prijavijo redni in izredni študenti na območju Občine Grad, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
  - so državljani Republike Slovenije in imajo stalno prebivališče na območju Občine Grad.
  - so vpisani v prvi in v višji letnik na višješolskih, visokošolskih in univerzitetnih zavodih za tekoče študijsko leto, začeni od 01.10.2006.Izredni študenti, ki študirajo ob delu in iz dela, niso upravičeni do stimulacije.
3. Višina stimulacije študentom za vpis v višji letnik znaša:
  - za višješolski in visokošolski program 63,00 EUR (15.097,32 SIT),
  - za univerzitetni program 84,00 EUR (20.129,76 SIT).Stimulacija ob diplomu je enaka petkratni vrednosti stimulacije zneska ob vpisu v višji letnik glede na stopnjo študija. Stimulacija ob magisteriju je enaka osemkratni vrednosti stimulacije zneska ob vpisu v višji letnik glede na stopnjo študija. Stimulacija ob doktoratu je enaka dvajsetkratni vrednosti stimulacije zneska ob vpisu v višji letnik glede na stopnjo študija. Študentu, ki v diplomski, magistrski ali doktorski nalogi obravnava tematiko, vezano na območje Občine Grad, se stimulacija poveča za 50 % stimulacije ob diplomu, magisteriju ali doktoratu. V tem primeru se en izvod diplomske, magistrske ali doktorske naloge izroči



v arhiv Občine Grad.

Študent mora vrniti stimulacijo:

- če opusti študij,
  - če navaja neresnične podatke ali predloži lažno potrdilo o vpisu v naslednji letnik.
4. Vlagatelji morajo svoje vloge pripraviti in oddati z zahtevano dokumentacijo. Vloga je popolna, če prijavitelj v roku predloži vse obvezne sestavine vloge, in sicer:
- vlogo,
  - potrdilo o vpisu,
  - fotokopijo davčne številke,
  - fotokopijo bančnega računa,
  - diplomanti morajo priložiti tudi dokazilo o zaključku študija,
  - kandidati, ki vlagajo za povečano stimulacijo pa morajo predložiti diplomsko, magistrsko oz. doktorsko nalogo.
7. Vloga mora prispeti na Občino Grad, Grad 172, 9264 Grad do **07.05.2007 do 12. ure**. Prijave je po-

trebno poslati do roka v zaprti kuverti z oznako »**Ne odpiraj – razpis STIMULACIJE 2007**«.

Velja prispetje po pošti ali oddaja na Občinski upravi. Če je vloga poslana po pošti, se šteje za pravočasno le, če je prispela na Občinsko upravo do zgoraj navedenega roka.

8. V roku prispete vloge bodo obravnavane na podlagi Pravilnika o stimulaciji študentov Občine Grad. Vlagatelji bodo o podelitvi stimulacije obveščeni v roku 45 dni od datuma oddaje vloge s sklepom župana in podpisom pogodbe.
9. Vse dodatne informacije dobite vsak delavnik med 8. in 13. uro na sedežu Občine Grad, pri Lidiji Krpič, tel.: 02/551 88 84.

Št.: 60-295/2007

Grad, 05. april 2007

Občina Grad

## POVZETEK PRORAČUNA OBČINE GRAD ZA LETO 2007

PRIHODKI	v EUR
1. Dohodnina – odstopljeni vir občinam	1.279.819
2. Prihodki, ki pripadajo občini (21. člen ZFO)	7.000
3. Prihodki po 22. členu ZFO	3.000
4. Finančna izravnava	78.593
5. Taksa za obremenjevanje okolja	6.000
6. Prihodki določeni z drugimi akti (sofinanciranja, najemnine, itd.)	123.280
7. Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – od pravnih oseb	8.000
8. Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč – od fizičnih oseb	40.000
9. Zamudne obresti iz naslova NUSZ	1.000
10. Prenos presežka s preteklega leta	2.980
11. Turistična taksa	2.000
12. SVLRS – Obrtna cona Grad	115.000
13. Ministrstvo za kulturo – oprema Kulturne dvorane Grad	20.959
14. Ministrstvo za šolstvo in šport – sredstva za obnovo slačilnic NK Grad	2.379
15. Interreg III – Ekoremediacije	9.652
16. NRS – Vodovod Dolnji Slaveči	350.000
17. Strukturni skladi	107.841

PRIHODKI	v EUR
18. MKGP – sredstva za vzdrževanje gozdnih cest	650
19. RZ za zaposlovanje – subvencije prispevkov na bruto plače (JD)	18.000
20. Prejeta sredstva iz drugih javnih skladov – CSD	2.500
21. RZ za zaposlovanje – refundacija stroškov zdravniških pregledov	165
22. Proračunska rezerva	16.692
<b>SKUPAJ</b>	<b>2.195.510</b>

ODHODKI	v EUR
1. Bruto plače (RD, RO, JD, neprofesionalni funkcionarji, sejnine, odbori, NO, davek na izplačane plače, zavarovanja)	224.858
2. Materialni stroški občinskih organov	63.455
3. Drugi stroški občinske uprave (izdelava grba, občinsko glasilo, stroški prireditelj, očiščevalna akcija)	17.200
4. Vzdrževanje programov, zgradb in opreme	15.425
5. Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč	21.215
6. SPVCP	1.000
7. Subvencije v kmetijstvu	13.000



8. Spodbujanje razvoja malega gospodarstva	13.300	6. Sofinanciranje izgradnje vaških cest	80.000
9. Spodbujanje razvoja turizma (Noč čarovnic, dejavnosti turističnih društev, pospeševanje turizma)	18.750	7. Pločnik Grad – I. faza	8.000
10. Taksa za obremenjevanja okolja zaradi odlaganja odpadkov	9.000	8. LC 197110 Bodonci – Radovci	4.000
11. Odvoz kosovnih odpadkov (Saubermacher & Komunala)	11.000	9. LC 197200 Dolič-Križarka-Grad	16.942
12. Sanacija divjih odlagališč	2.000	10. LC 197020 Motovilci – Večeslavci	16.752
13. Programi na stanovanjskem področju (Slov. odškodninski sklad, Stanovanjski sklad RS, Upravljanje stanovanj – Komunala)	1.350	11. Avtobusna postajališča	4.000
14. Urejanje občinskih zemljišč	3.000	12. Kategorizacija cest	2.000
15. Zdravstveno varstvo (zdravstveni prispevek za občane brez lastnih virov, mrliško ogledna služba, preventivni programi)	28.000	13. Izgradnja ulične razsvetljave v Vidoncih – projekti	4.000
16. ZUKD Grad	4.000	14. Poslovna cona Grad	180.000
17. Sredstva za delo zavodov – knjižnica Murska Sobota	11.500	15. Rajsarova domačija – projekt	4.000
18. Sredstva za delo zavodov – Osnovna šola Grad (plače – nadstandard, materialni stroški, prevozi šolskih otrok, razširjena dejavnost, amortizacija OŠ, javna dela OŠ)	169.250	16. Sofinanciranje izgradnje deponije komunalnih odpadkov Puconci	16.691
19. Vrtec pri OŠ Grad (plače, sredstva za izvajanje programa, pokrivanje razlik EC v drugih vrtcih)	134.799	17. Čistilna naprava Motovilci	33.400
20. Sredstva za delo zavodov – CSD Murska Sobota (domi starejših, pogrebni stroški socialno ogroženih, enkratne denarne pomoči, teden starejših občanov, družinski pomočnik, pomoč staršem ob rojstvu otrok)	76.460	18. Prostorsko načrtovanje	8.000
21. Ljubiteljska kultura – društva izven občine, razpis	5.500	19. Izdelava projektne dokumentacije	16.000
22. Programi športa	11.000	20. Vzdrževanje obč. Vodovoda in intervencije na področju ekologije	6.000
23. Programi za mladino in stimulacije študentom	7.700	21. Globinski vodnjaki – vrtina Kruplivnik	8.000
24. Sredstva rezerv	16.692	21. Izgradnje I. faze vodovoda v Vidoncih	55.225
25. Odplačilo kredita in obresti (Vodovod Grad in Vidonci)	113.964	22. Izgradnja I. faze vodovoda pri Gradu	55.225
<b>INVESTICIJSKI ODHODKI</b>		23. INTERREG III/A projekt »Ekoremediacije«	12.485
1. Nakup komunalne opreme	58.420	24. Vodovod Dolnji Slaveči	420.000
2. Oprema za informatiko	4.000	25. Vodovod Kruplivnik	10.000
3. Oprema poslovnih prostorov	2.000	26. Vzdrževanje pokopališč	2.000
4. Vzdrževanje in gradnja gozdnih cest	2.500	27. Mrliške vežice – sofinanciranje (MV Radovci, MV Motovilci, MV Kruplivnik, klimatizacija MV)	38.800
5. Vzdrževanje občinskih cest	40.000	28. Ureditev okolice	4.000
		29. Pristava Grad – izdelava projektne dokumentacije	15.000
		30. Adaptacija cerkvenih objektov	4.000
		31. Kulturna dvorana Grad – oprema odra in pomožnih prostorov	29.941
		32. Športni objekti – Slačilnice NK Grad	16.700
		33. Investicija šola – ureditev šole za potrebe devetletke	12.000
		34. Sofinanciranje izgradnje glasbene šole v Murski Soboti	7.838
		35. Sofinanciranje nakupa gasilskega vozila	4.173
		<b>SKUPAJ</b>	<b>2.195.510</b>

Pripravila Lidija Krpič